

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΤΡΟΦΩΝΕΙΟ 1

Στον όρο,στην λέξη Λειβαδιά,η λήγουσα συλλαβή
γράφεται και *δ ι ά*, αλλά και *δ ε ι ά*.
Η διαφορετική διατύπωση με ‘ι’γιώτα ή ‘ει’έψιλον γιώτα,
είναι θέμα παιδείας.
Εκείνο που απαράβατα πρέπει να προσέξει κάποιος,είναι το’ α’’.
Το ‘α’γράφεται πάντοτε με ‘άλφα.’

1/ Στο κείμενο του Περιγητή ,τόσο η μορφή και το σχήμα,όσο και τα μέχρι σπιθαμής μέτρα του μαντείου-αδύτου του Τροφωνίου δίνονται σε απλή και χωρίς δυσκολίες κατανοητή γλώσσα. Δυστυχώς υπάρχουν ακόμη διάφοροι τύποι,ερασιτέχνες αλλά και αρκετοί επιστήμονες,που διαβάζουν το κείμενο, και το μεταφράζουν όπως αυτοί το εννοούν ή και όπως συμφέρει. Απαράβατα λοιπόν,και με δεδομένα τα λεπτομερή μέτρα του όλου οικοδομήματος,που εντονα υπογραμμίζεται ότι είναι **χάσμα γης** κατασκευασμένο **συν τέχνη και αρμονία**,-[Παυσ. ΙΧ,39,9] πρέπει στο προκείμενο να γίνει κατανοητό το εξής.
’Κάθε άλλη κατασκευή,κάθε άλλη φυσική ιδιομορφία,πλεονασματική ή προυπάρχουσα,- αποκλείεται κατηγορηματικά. Η περιγραφή είναι σαφέστατη.Όχι αυτόματο,αλλά κάτι κατασκευασμένο με αρμονία.Κάτι κατασκευασμένο από αρχής έως τέλους,με τέχνη και αρμονία,με συναρμογή.Μ’ αυτές τις προ’υ’ποθέσεις,που ασφαλώς παρέχουν αναμφισβήτητη επιστημονική απόδειξη,η οποιαδήποτε σχηματική απόδοση,η οποιαδήποτε εικασία – λεκτική ή σχεδιαστική – ενός μαντείου ,του συγκεκριμένου δηλ. **χάσματος**, σε σύνδεση με ένα φυσικό σπήλαιο,θεωρείται πραγματική ‘Υβρις.’ [ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ Το άντρον του Τροφωνίου ,σελ.205 εκδ.ΕΥΑΝΔΡΟΣ]
Η πολύ σημαντική λεπτομέρεια τονίζεται γιατί ακόμη υπάρχουν μερικοί,προφανώς αναλφάβητοι, οι οποίοι ψάχνουν να βρουν ‘τη σπηλιά του Τροφώνιου.’ Μια άγνωστη σπηλιά,από τις τόσες που υπάρχουν γύρω από τον πετρόλοφο όπου υψώνεται το μεσαιωνικό Κάστρο της Λειβαδιάς.

**Εφόσον η συμπεριφορά των κατοίκων της σύγχρονης Λειβαδιάς,
δεν παρουσιάζει αισθητές διαφορές,
από κατοίκους άλλων περιοχών του Ελλαδικού χώρου,
μάλλον η Πόλη - παρά την άποψη των Δημοτικών Αρχών –
δεν υδρεύεται από τις πηγές της Λήθης και της Μνημοσύνης...**

2/. Οι πηγές της Λήθης και της Μνημοσύνης αναφέρονται στην παράγραφο IX,39,8.
Πηγές με. σημαντική σύμπραξη στο Δρώμενο της Κατάβασης, στο **άδυτο** του Τροφώνιου.
Σήμερα αναφέρονται ως “πηγές της Κρύας,” από τις οποίες μάλιστα “υδρεύεται η σύγχρονη Πόλη.” Δύο αναλήθειες σε μίαν ενότητα.
Όχι οι πηγές δεν είναι της Κρύας, αλλά της Έρκυνας. Κρύα, ονομάζεται η περιοχή εξ αιτίας του κρύου νερού, αφού όσο παγωμένο εξακριβωνόταν το νάμα ενός ποταμού, τόσο αποτελεσματικότερα λειτουργούσε με άριστη επίδραση στην ανθρώπινη υγεία, μέσω βεβαίως κάποιου Ασκληπιείου που ιδρύοταν σ’ ένα τέτοιο χώρο.

Και πράγματι στην Λειβαδιά υπήρχε ένα **εν δυνάμει και ενεργεία Ασκληπιείο**, αφού ο Τροφώνιος φέρεται ως αδελφός του Ασκληπιού, όντας ένας από τους τέσσερις Ερμίες, [Κικέρων, DE NATURA DEORUM, 3,22,56.], προς τον οποίο ταυτίζεται και μορφολογικά. Σ’ ένα γνωστό άγαλμα του Πραξιτέλη, μέσα στον ναό του Τροφώνιου, ήταν αδύνατη η αναγνώριση για το ποιος από τους δύο στην πραγματικότητα εικονιζόταν. [Παυσ. IX,39,3.]
Όχι, η Πόλη της Λειβαδιάς, δεν υδρεύεται από τις μυθικές πηγές.. Απλούστατα γιατί οι πηγές της Έρκυνας δεν είναι της Λήθης και της Μνημοσύνης. Αυτές βρίσκονται μακριά από εκείνον τον χώρο. Στο κείμενο υπάρχει σαφής διατύπωση η οποία όμως δεν προσέχθηκε όσο θα έπρεπε. [Παυσ. IX,39,7.] [ΤΟ ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟ ΤΗΣ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ, Αθήνα 2000]

**“δυστυχισμένοι ραγιάδες,....στον τόπο σας φυτρώνουν κυπαρίσσια,
πουθενά δεν είδα μυρτιές που να κρύβουν τα δολοφονικά εγχειρίδια “
[λόρδ.BYΡΩΝ]**

3/ Άλλη πάγια αναληθής αναφορά.

“Το μαντείο του Τροφώνιου ήταν προπομπός του μαντείου των Δελφών.”

Στο σημείο αυτό η απορία γίνεται έκδηλη. Τί ακριβώς σημαίνει προπομπός; Μήπως ένα είδος υποστήριξης στην παιδαριώδη αντίληψη, ότι στην Λειβαδιά οι ιερείς του Τροφώνιου,-

“μάθαιναν, εκμαίευαν”- την αιτία για την οποία κάποιος επισκεπτόταν τους Δελφούς και έσπευδαν να την γνωστοποιήσουν, έτσι ώστε η Πυθία να αποβαίνει πρόσωπο “αληθινά” θεόπνευστο:

Αλλά κάτι τέτοιο εκτός από το ότι αποτελεί πρόξενο θυμηδίας, καταλήγει προσβολή κατάφωρη και εναντίον των Δελφών, αλλά και κατά του τοπικού Ιερού.

Τί ήταν τελικά το μαντείο του Τροφώνιου, ένα πρακτορείο των Δελφών:

“Ο Ομηρικός Ύμνος Απόλλωνος [277-280], άλλα πράγματα εξιστορεί.

Ωστε αυτή είναι λοιπόν η διαμορφωμένη επίσημη σημερινή αντίληψη. Τα μαντεία εξαπατούσαν όσους προσέφευγαν σ' αυτά είτε για μύηση, όπως στο Τροφώνειο, είτε για χρησμό όπως στους Δελφούς. Αν ναι τότε αληθινά ελέγχεται η αξιοπιστία και του Αριστοτέλη, αλλά και του Θαλή, που απεκάλεσαν αυτούς τους τόπους **“πλήρεις θεού καί θειότητος.”** [Θαλής 24, Αριστλ. Ρητ. 1411 β]. Αν πράγματι αυτή είναι η εκφρασμένη γνώμη ένιων διανοουμένων της Λειβαδιάς, την χαρυνγή έστω, της τρίτης χιλιετίας, τότε το λάθος είναι και μεγάλο και επώδυνο.

**Εάν ο Δίας δικαζόταν σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα του Αννόβερου,
η πιο επιεικής ποινή θα ήταν, η ισόβια κάθειρξη.
[Ερρίκος Χά'ι'νε. ΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ ΘΕΟΙ]**

4/ Προκειμένου να αποδώσουν κάποια επίπλαστη σπουδαιότητα προφανώς, μερικοί μιλούν και γράφουν για “μαντείο του Τροφωνίου Διός.” Λάθος. Το μαντείο είναι επωνυμίο του τοπικού ήρωα – θεού Τροφωνίου. Έτσι ήταν γνωστό σε όλη τη διάρκεια του αρχαίου Κόσμου. Ένας μόνον συγγραφέας, ο Στράβων στα ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ του αναφερόμενος στην Λειβαδιά των αυτοκρατορικών χρόνων κάνει λόγο για “μαντείο-Τροφωνίου Διός.” [Θ, 414, 38]. Ασφαλώς συνεπαρμένος από τον ακριβολόγο όμως Πλούταρχο, που πολύ διαφωτιστικά παραθέτει, ότι εκείνοι που πήραν χρησμό από το μαντείο, για λογαριασμό του Σύλλα, **“είπαν πως είδαν τον Τροφώνιο κατά το κάλος και την θε'ι'κή φωνή, παραπλήσιον του Ολυμπίου Διός.”** [Πλουτ. Σύλλας, XVII.]. Τέτοιου είδους προτάσεις γίνονται πολύ επικίνδυνες. Ήδη τα πρώτα κρούσματα παρερμηνείας παρατηρήθηκαν. Πολλοί νομίζουν ότι στην Λειβαδιά κάποτε λατρευόταν ο Δίας, με την επωνυμία Τροφώνιος. Κακό προηγούμενο, που μελλοντικά σε μια χαλαρής συνείδησης Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει πολλές πιθανότητες να επικρατήσει

**“Μή παιδί μάχαιραν μή α παιδεύτω εξουσίαν.”
ή
ό,τι λάμπει δεν είναι χρυσός**

5/ Στην φιλότιμη ενέργεια της τοποθέτησης πινακίδων που οδηγούν στον χώρο του μεγάλου ναού του Διός, στην κορυφή του γήλοφου “Προφήτης Ηλίας,” ο επισκέπτης διαβάζει το εξής.- ΠΡΟΣ ΙΕΡΟ ΔΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

Το ορθότερο, αλλά και πληρέστερο θα ήταν ΠΡΟΣ ΙΕΡΟΝ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΝΑΟΝ ΔΙΟΣ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Ο Δίας στο κείμενο δεν αναφέρεται με Ιερό, αλλά με ναό.

Η παρεκτροπή δείχνει ότι οφείλεται στην αντίθεση απόψεων, που ακόμη επικρατεί σχετικά με την θέση του μαντείου του Τροφωνίου.

Αντίθεση απόψεων που διατυπώνονται από ημεδαπούς και αλλοδαπούς.

Αντίθεση κατανοητή, αλλά όχι αποδεκτή βεβαίως.

Ως μία ημεδαπή αναφέρεται και η στάση της τοπικής Θ' ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, [ΘΗΒΑ]στην οποία έχει υποβληθεί ερώτημα, σχετικό με την λειτουργία του ναού του Διός,ήδη από το 1997,στο οποίο οι κατ' επάγγελμα εντεταλμένοι λόγω άγνοιας και έλλειψης κριτηρίων δεν απάντησαν ποτέ.

Από τους επιφανείς αλλοδαπούς ενδεικτικά αναφέρεται ο Pierre Bonnechere, καθηγητής,διευθυντής του Κέντρου Κλασσικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μοντρεάλ.Στις 19 Φεβρουαρίου 2004,στην σερά ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΑΝΤΕΙΑ, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ,αναφερόμενος στο Τροφώνειο γράφει. "Λόγω έλλειψης ανασκαφών ο χώρος του μαντείου είναι ελάχιστα γνωστός." [οι προσωπικές ανασκαφές διενεργήθηκαν ήδη από το 1968,με την διεύθυνση της Υπηρεσίας Αρχαιοτήτων,και είναι καταγεγραμμένες στο επίσημο όργανο του ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ [ΑΑΑ,1969,Τ.2 228] κάτι που ο κ. Καθηγητής όφειλε να γνωρίζει] Κάπου αλλού,στην σελ.43 σημειώνει. "και η Λιβαδειά δεν μπορεί να υπερηφανεύται για κάποιον τάφο του Τροφώνιου, στοιχείο ουσιώδες της λατρείας των "ηρώων.""

Εδώ η ανεπάρκεια του κ. Bonnechere,δεν αντέχει σε σοβαρή κριτική.Προφανώς αγνοεί την βασική **αρχή λειτουργίας** όλων των Ελληνικών μαντείων.Κανένα μαντείο δεν λειτουργούσε έξω από τάφο,αλλοιώς γνήσιος χρησμός δεν δινόταν.Στους Δελφούς όπου η Πυθία χρησμοδοτούσα,υπήρχε κάτω από το άδυτο τάφος του Διόνυσου.Στην Λειβαδιά το ίδιο **το άδυτο**, αναφέρεται από περισσότερους των δέκα Συγγραφέων και Σχολιαστών ότι ήταν **ο τάφος,το μνήμα του Τροφώνιου**.

**Μια φορά κι έναν καιρό ήταν στην Λειβαδιά ένα μαντείο,
που έμπαιναν μέσα οι άνθρωποι και έβγαιναν στους Δελφούς.**

6/ Το βιβλίο ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ,με υπότιτλο" **το άντρον του Τροφώνιου,**" τέθηκε σε κυκλοφορία,το 2006.

Ένα χρόνο αργότερα,σ' ένα άλλο βιβλίο που κυκλοφόρησε στην Λειβαδιά,και παρά το ότι ο συγγραφέας του το επιγράφει ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ,δίνονται νέες ερμηνείες στα παραδοσιακά κείμενα,και η θέση του μαντείου αλλάζει χώρο.

Επιστρέφει στις πηγές.Μόλις 20 μέτρα πάνω από τις πηγές της Έρκυνας.

Ως ακριβής τοποθεσία υποδείχτηκε ένας κοίλος βράχος,και προτάθηκε ότι αποτελούσε το σωζόμενο μισό του κατεστραμμένου αδύτου.Το άλλο μισό υποτίθεται ότι καταστράφηκε και εξαφανίστηκε από σεισμό του 6^{ου} ή 7^{ου} μ.Χ. αιώνα.

Εδώ,ένας συνεπής με το αντικείμενο ερευνητής θα έπρεπε πρώτα απ' όλα να εξετάσει το κοκκινωπό χρώμα του βράχου.Δεν χωράει αμφιβολία ότι η παρατηρούμενη απόχρωση, είναι αποτέλεσμα οξυδώσεων που διαμορφώθηκε με το πέρασμα εκατομμυρίων ετών. Εάν λοιπόν το συγκεκριμένο κοίλωμα είναι το μισό μαντείο,που απέμεινε από τον 6ο αιώνα,το χρώμα του έπρεπε να είναι σχεδόν ανέπαφο,η έστω ανεπαίσθητα διαβρωμένο.

Άλλη μια περίπτωση που μάλιστα επαναλαμβάνεται στο εν λόγω μυθιστόρημα είναι η πιθανότητα ύπαρξης του μαντείου,στον υπόγειο να'ίσκο της Αγίας Βαρβάρας,κάτω από την εκκλησία της Αγίας Σοφίας,η οποία βρίσκεται στην κορυφή του πετρόλοφου,όπου υψώνεται το μεσαιωνικό Κάστρο της Λειβαδιάς.

Ο Περιηγητής όμως όπως άλλωστε και ο Φιλόστρατος άλλα δεδομένα μεταφέρουν.

Ο πρώτος κάνει λόγο για όρος [Παυσ.ΙΧ,39,8.] και ο δεύτερος με επίταση δηλώνει ότι το άδυτο βρίσκεται πάνω σ' έναν γήλοφο.Έναν λόφο αμιγώς χωματίνο.

[Φλάβιος Φιλόστρατος,"Τα ες Απολλώνιον Τυανέα" κεφ.ΧΙΧ,XX]

Όταν λοιπόν κάποιος προσβάλλει την Ιστορία, διαστρεβλώνοντας τις ίδιες πηγές που επικαλείται,απλώς και μόνο συσσωρεύει στην Πόλη κακό.

ΚΟΤΡΩΝΙΑ ΤΡΟΦΩΝΙΑ ΚΟΘΩΝΙΑ

7/ Ας τελειώσουμε αυτόν τον πρώτο λόγο με γιορτές.

Η Δημοτική Αρχή κάθε χρόνο εορτάζει τα ΤΡΟΦΩΝΕΙΑ.Γιορτές επώνυμες που ετελούντο την εποχή λειτουργίας του τοπικού Ιερού.Προς το τέλος της κλασσικής περιόδου συναντιέται και ο διαζευκτικός τύπος Βασίλεια,με τα οποία εν πολλοίς ταυτίζονται.ΤΡΟΦΩΝΕΙΑ ή ΒΑΣΙΛΕΙΑ. Ένα σημερινό λάθος εντοπίζεται στην αναγραφή του όρου.Στις Δημοτικές πινακίδες προβάλλονται ως ΤΡΟΦΩΝΙΑ. Έ λοιπόν αν ένας κάτοικος της αρχαίας Λειβαδιάς διάβαζε αυτόν ακριβώς τον όρο με κεφαλαίους χαρακτήρες το πιθανότερο ήταν να πιστέψει ότι πρόκειται για κάποια διευκρινιστική επωνυμία. Δηλ.Τροφωνία,οδός,πηγή κρήνη,περιοχή,οικία,κλπ. Ο όρος Τροφώνια συναντιέται όντως σε δύο μάλιστα κείμενα,αλλά αποκλειστικά με μικρούς χαρακτήρες,και πάντα με σημείο στίξεως.Βεβαίως προς αποφυγή πιθανής παρεξηγήσεως.
[Πολυδ.1,37. και Σχολ.Πινδ. Ο.VII 154 a,c.]

Μεταξύ των πολλών Επιγραφών δεν θα έβλαπτε και μία με την ορθή γραφή.

Κι επειδή σε μια Συζήτηση,θετικό θα είναι να προτείνονται,όχι μόνο σχόλια και επισημάνσεις,αλλά και επικοδομητικά έργα,έχω να προσθέσω το εξής.

Εκείνο που έχει άμεση ανάγκη η σημερινή Λειβαδιά,είναι οι δυνατότητες που παρέχει η σύγχρονη τεχνολογία,της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας.

Καλό θα είναι οι αρμόδιοι φορείς της Πόλης να ενδιαφερθούν για την δημιουργία ενός είδους ντοκυμαντέρ,όπου εκτός από μια αρχαιολογική ξενάγηση,να περιλαμβάνεται και σε εικονική πραγματικότητα,το Δρώμενο της Κατάβασης,που συνέβαινε κάποτε,σ' αυτό το προ'ι'στορικό Άδυτο.Σ' αυτό το μνημείο της ένδοξης κληρονομιάς,προς την οποία όλοι έχουμε ένα πολύ βαρύ υ'ι'κό χρέος.

Στάθης Βαλλάς
4-6-08

Σε όσους επιθυμούν πληρέστερη γνωριμία με το εν λόγω μνημείο,αποστέλλεται δωρεάν υλικό. Τηλ.210-4519728, και **Vallas.stathis@gmail.com**

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΤΡΟΦΩΝΕΙΟ 2

Ένα διαφωτιστικό κείμενο, όσο και κατάλληλο για μια δεύτερη αναγνωριστική προσέγγιση στο Τροφώνειο, είναι και το συνεχόμενο, το οποίο απετέλεσε Εισήγηση, της Θρησκευολόγου κ. Γιώτας Βαλλά, στο Συνέδριο της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΒΟΙΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ το θέρος του 2000.

Για την οικονομία του χώρου παρατίθεται φωτοτυπημένο.-

Περί της σημασίας του Μαντείου του Τροφωνίου

1

Γιώτα ΒΑΛΛΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΝΤΕΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ

Από τις γραπτές μαρτυρίες, που διασώθηκαν και σχετίζονται άμεσα με το περίφημο μαντείο του Τροφωνίου, πολλές παρεξηγήθηκαν και άλλες δε κατανοήθηκαν στο σημασιολογικό τους μέγεθος.

Η ασάφεια, που επικρατεί ακόμη και σήμερα, όσον αφορά τη θέση και την έκταση του αρχαίου άλσους, την αρχιτεκτονική δομή του Αδύτου, αλλά και το τελετουργικό τυπικό, είναι διάχυτη έντονα.

Το παρατηρούμενο καταλήγει γεγονός άξιο περιεργείας, αφού οι πληροφορίες και από άλλες φιλολογικές ή επιγραφικές πηγές, αλλά κυρίως από το πλέον γνωστό κείμενο, την περιγραφή του Πausανία, είναι και λεπτομερείς και διαφωτιστικές.

Πρόθεσή μου λοιπόν και επιτρέψτε μου το λόγο σε πρώτο πρόσωπο, είναι να επισημάνω ορισμένες παρερμηνείες, όπως εσφαλμένα διαιωνίζονται κατά την ανάγνωση του κειμένου του Πausανία, επειδή αυτό αποτελεί την πλέον γνωστή και προσιτή πηγή οποιουδήποτε ασχολήθηκε με το θέμα που λέγεται Τροφώνιος.

Ένα από τα μεγαλύτερα σφάλματα, που παίζει καθοριστικό ρόλο τροχοπέδης και εμποδίζει την έρευνα, στην αποκόμιση μιας διαυγούς εικόνας, που παρουσίαζε η περιοχή του Ιερού Άλσους κατά την αρχαιότητα, εντοπίζεται στην πεποίθηση, που έχουν διαμορφώσει πολλοί μελετητές του Τροφωνίου ότι οι πηγές της Λήθης και Μνημοσύνης, είναι οι πηγές της Έρκυνας (άποψη αβάσιμη...)

Ο Περιγητής, στην αρχή κιόλας της περιγραφής, διηγείται λεπτομερώς με ποιό τρόπο, κατά τον αιτιολογικό μύθο, δημιουργήθηκε ο ποταμός και η επωνυμία του. Αν οι μυθικές πηγές ήταν εκείνες της Έρκυνας, ο Πausανίας ασφαλώς και θα το σημείωνε.

Αντίθετα όμως, όταν η περιγραφή φθάνει στο στάδιο της επίσκεψης των πηγών, στην θέση των πηγών, γίνεται άκρως διαφωτιστικός: "πρώτα μὲν ἐν τῇ νυκτί αὐτὸν ἄγουσιν ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὴν Ἑρκυναν, ἀγαγόντες δὲ ἐλαίῳ χρίουσι καὶ λούουσι δύο παῖδες οὓς Ἑρμάς ἐπονομάζουσι... τὸ ἐντεύθεν ὑπὸ τῶν ἱερῶν οὐκ αὐτίκα ἐπὶ τὸ μαντεῖον ἐπὶ δὲ ὕδατος πηγὰς ἄγεται.."

Πρώτα λοιπόν οδηγούν εκείνον, που πρόκειται να επισκεφτεί τον Τροφώνιο, στο ποτάμι, το διευκρινίζει ονομαστικά (στην Έρκυνα). Στη συνέχεια, όχι αμέσως στο μαντείο, *αλλά άγεται επί ύδατος πηγάς*. Είναι φανερό ότι ο επισκέπτης οδηγείται σε κάποιες πηγές νερού και όχι βεβαίως στις πηγές της Έρκυνας, όπως πολλοί έχουν αυτή την αντίληψη. Άλλες λοιπόν οι πηγές της Έρκυνας και άλλες οι πηγές της Λήθης και Μνημοσύνης.

Και αφού τίγεται το θέμα της θέσης των πηγών, κρίνω ότι είναι ενδιαφέρον να υπομνησθεί εδώ η άποψη του κ.Βαλλά, ο οποίος έχει προτείνει ότι η περίφημη δίδυμη πηγή, είναι έως σήμερα ζωντανή και ρέει λίγο πριν το γραφικό ξωκλήσι του Άη Γιάννη, που βρίσκεται στα δυτικά της Λειβαδιάς στο χωματόδρομο προς τη Σούρπη. Η πρόταση δε χαρακτηρίζεται άστοχη και αυθαίρετη, αν ληφθούν υπόψη:

i. Ο Πανσανίας καταθέτει ότι *"το εντεύθεν ουκ αντίκα επί το μαντεϊόν επί δε ύδατος πηγάς άγεται.."* Ουκ αντίκα. Ο προσδιορισμός αυτός είναι σαφώς γεωγραφικός, γεωμετρικός, είναι αυτό που καλείται στη γραμματολογία, επίρρημα τοπικό. Σημαίνει όχι κατ' ευθείαν. Σημαίνει ότι μετά το λουτρό στην Έρκυνα και ανεξάρτητα αν το μαντείο βρίσκεται, όπου βρίσκεται, είτε στο λόφο του κάστρου είτε στο λόφο "Προφήτης Ηλίας", θα φτάσουμε και εκεί, ο επισκέπτης λοξοδρομεί από τη νοητή ευθεία. Από μία νοητή ευθεία, που συνδέει το ποτάμι και το μαντείο. Εκείνοι λοιπόν, που υποστηρίζουν ότι το άδυτο βρίσκεται "κάπου κοντά στις πηγές της Έρκυνας" ή έστω "πάνω στο λόφο του κάστρου", οφείλουν να δείξουν όχι μόνο μία μαρτυρημένη λοξοδρόμηση, αλλά το σπουδαιότερο, ζωντανές πηγές νερού. Όμως τέτοια απόδειξη, τέτοιο φαινόμενο απουσιάζει. Πηγές από το ποτάμι έως την κορυφή του κάστρου δεν υπάρχουν. Αλλά ούτε παράκαμψη από μία νοητή ευθεία είναι δυνατόν να γίνει, ικανή μάλιστα, ώστε να μνημονευτεί ιδιαίτερα.

ii. Ένα νερό δεν "χάνεται" έτσι εύκολα. Αλλάζει ίσως σημείο εκροής, αλλά δεν εξαφανίζεται. Νερό και πηγές λοιπόν υπάρχουν.

iii. Βαδίζοντας από το ποτάμι στην κορυφή του όρους "Προφήτη Ηλία", όπου ο κ. Βαλλάς υποστηρίζει πως έχει αποκαλύψει το μαντείο, η παράκαμψη προς τις πηγές, μία παράκαμψη προς το χωματόδρομο της Σούρπης γίνεται αντιληπτή, υπολογίσιμη και έτσι δικαίως αναφερόμενη.

iv. Παρατηρείται ότι η αλλαγή της κατεύθυνσης γίνεται προς τα αριστερά. ΑΡΙΣΤΕΡΑ. Εδώ παρουσιάζεται μια λεπτομέρεια, που έχει πολύ ενδιαφέρον: βρέθηκαν μέσα σε τάφους μερικά χρυσά ελάσματα -πινακίδες- που δίνουν οδηγίες χρήσιμες, στο μεγάλο και μακρύ ταξίδι της ψυχής του νεκρού προς τον Άδη. Μία από τις πινακίδες, που προέρχεται από τάφο

της Πετέλειας στη Ν. Ιταλία, παρουσιάζει ζωνηρό ενδιαφέρον, αφού σχετίζεται άμεσα με τις πηγές του αληθινού Άδη, που έχουν τα ίδια ονόματα με τις πηγές της Λειβαδιάς *"ευρήσεις δ'αΐδαο δόμων επ'αριστερά κρήνην παρ'δ'αυτήν λευκήν εστηκυΐαν κυπάρισσον, ταύτης της κρήνης (της Λήθης) μηδέ σχεδόν εμπελάσειας, ευρήσεις δευτέραν της Μνημοσύνης από λίμνης ψυχρόν ύδωρ προορέον..."* Θα βρεις στου Άδη τα παλάτια προς τ' αριστερά μια βρύση, δίπλα σ' ένα άσπρο κυπαρίσσι, σ' αυτή τη βρύση ούτε να πλησιάσεις. (Είναι η πηγή της Λήθης). Θα βρεις μια δεύτερη βρύση, της Μνημοσύνης, που τρέχει ψυχρό δροσερό νερό (ψυχρό νερό, από το οποίο τόσο έχει ανάγκη η ψυχή των νεκρών). Θα νόμιζε κανείς ότι το χρυσό έλασμα περιγράφει την τοποθεσία του Ιερού του Τροφωνίου. Και μάλιστα σε κάποια στιγμή η παρεξήγηση αυτή έγινε. Το συγκεκριμένο έλασμα από την Πετέλεια νομίσθηκε ανάθημα από το Μαντείο του Τροφωνίου.

Άλλο στοιχείο, ένα πέμπτο στοιχείο, ο λόφος "Προφήτης Ηλίας" φέρει και εμφανώς τα περιγραφικά εξωτερικά χαρακτηριστικά του Άδη. Ο δρόμος προς τα εκεί είναι ένας πραγματικός ασφόμελος λειμών Αΐδου.

Ο λόφος είναι κατάφυτος από ασφόμελους - τα κοινώς λεγόμενα σπερδούκλια.

Και κάτι ακόμα επιβαρυντικό. Στην περιοχή γύρω από το ξωκλήσι Αϊ Γιάννη υπάρχουν άφθονα όστρακα, όστρακα όλων των περιόδων ακόμα και μυκηναϊκά, γεγονός που καθιστά τον ευρύτερο χώρο άκρως σημαντικό.

Και για να περάσω στην καρδιά του προβλήματος, στην καρδιά των παρεξηγήσεων και παρερμηνειών, επιτρέψτε μου να παραθέσω ένα ακόμη απόσπασμα του Πausanias. Ένα μικρό, ξεκομμένο από τα υπόλοιπα μνημεία σύνολο, αναφέρεται ότι βρίσκεται σε πολύ στενή συνάρτηση. *"αναβάσι δε επί το μαντεΐον και αυτόθεν ιούσιν εις το πρόσσω του όρους. Κόρης εστί καλουμένη Θήρα και Διός Βασιλέως ναός. Τούτον μεν δη, δια το μέγεθος η και των πολέμων το αλλεπάλληλον αφείκασιν ημίεργον..."*. Εξακριβώνεται, λοιπόν ο τάφος, το μαντείο του ήρωα, ο ναός και τέλος η παρουσία του Πλούτωνα και της Περσεφόνης. Ένα μνημείο, που σηματοδοτεί την είσοδο του Άδη, όπως σε όλα τα μεγάλα αρχαιοελληνικά Θρησκευτικά Κέντρα. Η θήρα της κόρης, η αρπαγή της Περσεφόνης από τον Αΐδωνέα. Εάν σ' αυτό το σύμπλεγμα των μνημείων πάνω στο λόφο "Προφήτης Ηλίας" προστεθεί και η αποπλιστική μαρτυρία του Πολυδεύκη, το τοπίο γίνεται απολύτως λαμπρό και αειφανές.

Σύμφωνα λοιπόν με το "Ονομαστικόν" του Πολυδεύκη *"το δε παν χωρίον μαντεΐον και χρηστήριον και ανάκτορον"*. Όλος ο χώρος του μαντείου είναι και χρηστήριο και ανάκτορο.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω πως υπάρχουν ακόμη ερευνητές, που εξακολουθούν να αμφισβητούν τη θέση του μαντείου. Αυτό και μόνο το στοιχείο, που προαναφέρθηκε, από μόνο του θα ήταν αρκετό για να καταδείξει πόσο κοντά στον ναό ήταν το άδυτο. Πόσο κοντά στο ναό ήταν το μαντείο. Ακόμα και αν έλλειπε οποιαδήποτε πληροφορία σχετική με την τοποθεσία του μαντείου, η παρουσία του μεγάλου Ναού σηματοδοτεί ευκρινώς τη θέση του. Εξάλλου είναι γνωστό κάτι, που δικαιολογεί πλήρως την ορθότητα αυτής της άποψης.

Κατά την περίοδο της κατασκευής του Ναού του Διός η μνημειακή αρχιτεκτονική έχει ως αρχή να ενσωματώνει προγενέστερες κατασκευές, που λειτουργούν στη συνέχεια ως ένα ενιαίο σύνολο. Αμεσότερα ενδιαφέρει το χρηστήριο, όπου διαδραματίζεται η καθ' αυτό μαντεία-χρησιμοδοσία. Εκτός λοιπόν από την πλέον γνωστή περίπτωση του Δελφικού Αδύτου, το ίδιο φαινόμενο έχει εξακριβωθεί στη Δωδώνη, στην Πέργαμο, στην Κλάρο και στα Δίδυμα, όπου από την αρχή της Ελληνιστικής περιόδου, τα σημαντικότερα, τουλάχιστο τα σημαντικότερα, πρότυπα στοιχεία του κάθε θρησκευτικού κέντρου περιλαμβάνονται μέσα σε μεγάλους σηκούς ή περιστύλια-περιβόλους προσαρμοσμένα σε μνημειώδεις, όπως αναφέρθηκε, αρχιτεκτονικές κατασκευές.

Συνήθως το χρηστήριο, το μαντείο είναι στενά δεμένο μ' έναν επώνυμο τάφο. Στους Δελφούς, για παράδειγμα, υπήρχε η παράδοση πως στα θεμέλια του ναού του Απόλλωνα βρισκόταν ο τάφος του Διόνυσου. Στην περίπτωση της Λειβαδιάς, ο τάφος του Τροφωνίου, το μαντείο, δεν ενσωματώθηκε απευθείας μέσα στο ναό, αλλά απλώς μέσα σ' ένα μεγάλο περίβολο, που περιέκλειε όλα τα μνημεία της κορυφής του λόφου "Προφήτης Ηλίας". Το μαντείο του Τροφωνίου, λόγω του αυτοτελούς Δρώμενου, δηλαδή της περίφημης Κατάβασης, διατήρησε μια ημιανεξάρτητη θέση από το ναό, αλλά πάντως πολύ κοντά σε αυτόν και βεβαίως μέσα στο μεγάλο περίβολο. Είναι νομίζω κατανοητό ότι θα ήταν ανεδαφικό να πραγματοποιείται μία Κατάβαση στον Άδη μέσα στο σηκό του ναού του Διός Βασιλέως.

Ωστόσο στο σηκό του ναού γινόταν το αμέσως επόμενο βήμα.

"Τον αναβάντα παρά του Τροφωνίου οι ιερείς καθίζουσι επί θρόνου Μνημοσύνης καλούμενον". Το κείμενο μας πληροφορεί πως ο θρόνος ήταν κοντά στο Άδυτο. *"Κείται ου πόρρω του Αδύτου".* Το γεγονός δεν εμπόδισε μερικούς να έχουν μία εικόνα ενός μαντείου και μιας καρέκλας κάπου στο ύπαιθρο. Θεωρώ πως θα ήταν καθαρή απειροσκεψία να αναζητηθεί ένας θρόνος όχι απλώς μακριά, αλλά οπουδήποτε αλλού, εκτός από το εσωτερικό του μεγάλου ναού του Διός Βασιλέως. Δεν θα πρέπει ούτε στιγμή να

διαφεύγει πως ο μεγάλος ναός φέρει Αψίδα. Αυτή η Αψίδα ασφαλώς δεν έχει περιορισμένο αρχιτεκτονικό διάκοσμο. Δεν είναι διακοσμητικό στοιχείο του ναού, αλλά απεναντίας είναι στενά δεμένη με το Δρώμενο. Στο προκείμενο στάδιο με το θρόνο. Είναι στενά δεμένη με το στάδιο που είναι ήδη γνωστό και ονομάζεται Θρόνωσης - Ενθρόνισης. Μια τέτοια πράξη δεν μπορεί παρά αναμφισβήτητα να συμβαίνει μέσα στο ναό, που επιμαρτυρείται και επιβεβαιώνεται από την ίδια την επωνυμία του. Είναι ο ναός του Διός Βασιλέως. Η μνημειακή αρχιτεκτονική στη Λειβαδιά γίνεται και ευδιάκριτη και εύγλωτη. Δυστυχώς για ορισμένους το τοπίο εξακολουθεί να παραμένει ομιχλώδες.

Μία από τις μεγαλύτερες πλάνες παρερμηνείας διαπιστώνεται στην αντίληψη, που έχουν μερικοί, σχετικά με την περίφημη Οπή στο μαντείο του Τροφωνίου. Όλα όμως τα δεδομένα πιστοποιούν πως η Οπή στο δάπεδο δεν είναι παρά η οστεοθήκη του τάφου. Άλλωστε αυτό διευκρινίστηκε στο προηγούμενο Συμπόσιο. Στο κείμενο του Πανσανία - όπως και σε όλα τα άλλα σχετικά κείμενα - πουθενά δεν αναφέρεται πρόσβαση σε κάποιον άλλο χώρο. Προσωπικά δεν μπορώ να καταλάβω γιατί θα έπρεπε ο τάφος, το μνήμα, το μαντείο του Τροφωνίου να έχει μία πανελλήνια, αλλά και παγκόσμια αποκλειστικότητα, την ύπαρξη δηλαδή ενός χώρου κάτω απ' τον καθ' αυτό τάφο. Οι επιστήμονες και τουλάχιστον αυτοί, θα όφειλαν να γνωρίζουν την μεγάλη απογοήτευση, που έλαβε χώρα κατά την ανασκαφή του ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς. Εκεί που ο Διόδωρος ο Σικελιώτης και ο Στράβων είχαν τόσο πολύ εξάψει τη φαντασία των Γάλλων αρχαιολόγων, οι οποίοι έμειναν κυριολεκτικά άφωνοι, όταν στο Άδυτο του ναού του Απόλλωνα αντί για βράθυρο και μυστηριώδεις αναθυμιάσεις, δεν πιστοποίησαν παρά μια ταπεινή σχισμή.

Με τα λίγα στοιχεία, που προηγήθηκαν, ήδη κατανοήθηκε ένα είδος σημασίας, που περιβάλλει το Τροφώνιο. Ωστόσο η σπουδαιότερη ίσως σημασία του Ιερού με διαχρονικό μάλιστα παρόν, εντοπίζεται στο ακόλουθο τελευταίο στοιχείο. Ο ναός του Διός Βασιλέως περιγράφεται ως ημίεργος - ημιτελής. Πιθανότατα εννοείται πως δεν έχει στέγη. Το φαινόμενο φέρνει στο προσκήνιο δύο τουλάχιστον Ελληνιστικούς ίδιους ναούς, στα μαντικά κέντρα του Διδυμαίου Απόλλωνα στην χώρα της Μιλήτου και του Κλαρίου Απόλλωνα στην Κολοφώνα. Ο ένας μάλιστα έχει Αψίδες και Θρόνο. Ενδιαφέρον όμως παρουσιάζει το γεγονός ότι ήταν ακαλυφείς, στερούνταν δηλαδή στέγης. Από τους ανασκαφείς περιγράφονται ως αχανείς - ασκεπείς χώροι. Αυτός λοιπόν ο τύπος ναού, χωρίς στέγη, και πάνω στην κορυφή ενός λόφου διαπιστώνεται ότι διεκπεραιώνει την αποστολή του με τρό-

πο ιδανικό, όσο και προσήκοντα στο Δρώμενο. Η Λειβαδιά είχε την αποκλειστικότητα σε όλο τον Ελλαδικό κόσμο να εορτάζει μία σπανιότατη γιορτή, που λεγόταν Λυχνοκαΐα. Ήταν εορτή νυκτέλιος. Κατά τη διάρκεια μιας ιδιαίτερης νύκτας έκαιγαν λύχνους. Λάβαινε χώρα, αν καλώς ερμηνεύω, κάτω από τον ήλιο της νύκτας νυκ/ελιος. Εορταζόταν δε μία μόνο φορά το χρόνο κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης νύκτας, που είχε πανσέληνο. Επιμαρτυρείται πως ένα ιδιαίτερο Φως διαχεόταν κατά την νυκτερινή αυτή γιορτή "Φως έλαχεν και τιμήν η νυξ αύτη". Κατά συνέπεια ο ασκεπής, ο ακαλυφής, ο ακάλυπτος ναός, λειτουργεί με τον πλέον ιδεώδη τρόπο, έτσι ώστε να δέχεται, αλλά και να εκπέμπει αυτό το μυστηριώδες φως. Μυστηριώδες, γιατί είναι προϊόν μυστηριακής τελετουργίας.

Οφείλω να τονίσω, να ομολογήσω, πως η ερμηνεία, που παραθέτω, έχει υποθετικό χαρακτήρα. Αλλά η υπόθεση σχεδόν επιβεβαιώνεται και από την περίπτωση του περιήρημου Τελεστηρίου της Ελευσίνας. Εκεί συμβαίνει ένα παράλληλο μνητικό Δρώμενο. Οι αρχαιολόγοι, που μελέτησαν το Τελεστήριο, έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι η οροφή του, η στέγη του ήταν συρόμενη. Ο Σοφοκλής επίσης αναφέρει στο Φιλοκτήτη έναν ακαλυφή σηκό, που φυλάσσεται από ένα κρύφιο φίδι. Έτσι η τελετουργία στους ακαλυφείς ναούς δείχνει ή πράγματι διαδραματίζεται υπό την επήρεια του έναστρου ουρανού και εκείνου, που με κάποια ποιητική έκφραση ονομάζουμε σήμερα Ήλιο του Μεσονυχτίου. Ένα ίδιο παράλληλο θα πρέπει να αναζητηθεί και στην κορυφή ενός άλλου Ιερού Όρους. Στον επονομαζόμενο Ιερό Βράχο των Αθηνών. Ένα ίδιο Δρώμενο πρέπει να συμβαίνει και μέσα στο Ερέχθειον.

Μέσα στο Ερέχθειον, ως γνωστόν, βρισκόταν ο τάφος - μαντείο του προστάτη των Αθηναίων Εριχθόνιου. Τροφώνιος - Εριχθόνιος έννοιες σχεδόν ταυτόσημες. Οι αρχαίοι Αθηναίοι γιόρταζαν στην περιοχή του Ιερού Βράχου μια ολονύκτια - παρεμφερή με τη Λυχνοκαΐα - εορτή με δαυλούς και λύχνους, που ονόμαζαν Παννυχίδα. Η ταυτότητα λοιπόν του Ερέχθειου ως ομοίου τύπου χθονίου οικοδομήματος, συμπεραίνεται και από τα μεγάλα διαστήματα, που παρουσιάζουν οι κίονες του στυλοβάτη της δυτικής πλευράς. Ο Καθηγητής Κοντολέων, που μελέτησε το Ερέχθειον, εκφράζει την απορία του για το μεγάλο διάστημα μεταξύ των ανοιγμάτων πάνω στο στυλοβάτη.

Ωστόσο ο χρόνος είναι περιορισμένος. Η διαχρονική σημασία του Μαντείου του Τροφωνίου κορυφώνεται ως εξής: Το κυρίως Δρώμενο στο ενιαίο σύνολο δράσης, δηλαδή στο μαντείο και στον εφραπτόμενο με το μαντείο μεγάλο ναό - *είναι ένα στίγμα μιας τελετουργίας, που συνεχώς επανα-*

λαμβάνεται και διαιωνίζεται ως σήμερα στο σύγχρονο θρησκευτικό Τυπικό.....”

Ακολουθεί μια σύντομη σχετική αναφορά, η οποία θα αναφερθεί εδώ λεπτομερέστερα, π ρ ο σ ε χ ώ ς , επειδή η γνωριμία του Χώρου, είναι καθοριστικός παράγοντας κατανόησης της Τελετουργίας που συνέβαινε κάποτε στο Τροφώνειο.

Δεν είναι λοιπόν φρόνιμο να γίνεται λόγος για δρώμενο και τελετή μύησης, αν προηγουμένως δεν γίνει απολύτως κατανοητός, τόσο ο Χώρος και ο Χρόνος τέλεσης τέτοιων εμπειριών, όσο και των σύνδρομων δευτερογενών συνθηκών, των απαραίτητων στην επιτυχή έκβασή τους. Πάνω απ' όλα λοιπόν χρειάζεται πληρέστερη, σταδιακή γνωριμία και κατανόηση.

ONE MAN'S WAR

Έξη συνολικά ερωτήσεις από τις αρκετές που έλαβα, αφορούσαν την ‘επιμονή,’ όπως είπε κάποιος, ενώ ένας άλλος, περισσότερο ήπιος την απεκαλεσε Συνήθεια, να εξακολουθώ να γράφω Λειβαδιά, αντί του ευρύτερα αποδεκτού ‘Λιβαδειά..’

Ένα μάλιστα από τα σχόλια είχε και δόση ειρωνείας.

Απαντώ όσο το δυνατόν σύντομα.

Αγαπητοί φίλοι, και ιδιαίτερα κ. Κ.Λ. Γράφω Λειβαδιά, γιατί διαβάζω έτσι μιά λέξη με τρεις συλλαβές. Λει-βα-διά. Με επίσης τρεις συλλαβές διαβάζετε και εσείς την δική σας εκλογή, αλλά ωστόσο χρησιμοποιείτε τέσσερις. Λι-βα-δει-ά. Αυτό δεν είναι ένα απλό λάθος. Το φαινόμενο δείχνει έλλειψη στοιχειώδους γραμματολογικής Ελληνικής παιδείας.

Ο τύπος Λιβαδειά, προέκυψε από τα προηγούμενα, Λι-βά-δει-α και Λι-βα-δεί-α Συλλαβές 4.

Έχω ήδη πεί, από την δεκαετία του 80, ότι ο ανατονισμός είναι τελείως αυθαίρετος. Αν θέλετε λοιπόν να χρησιμοποιείτε τον τύπο Λιβαδειά, πρέπει και να τον διαβάζετε σωστά. Λιβαδει-ά.

Το όνομα της Πόλης, από την αρχαιότητα ως πριν την σημερινή κακοποίηση, παρουσιάζει ‘εξέλιξη,’ αλλά πάντα είναι εύ-ηχο, και εύ-τακτο.

Λεβάδεια, Στρ.414,38. Λεβαδειά, Στοβ. XIII. Λεβαδία, Αριστλ, κ4,395b,29. Λεβάδια, τύπος σε χρήση κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Λεβαδιά, και Λεβαδειά, τύποι σε χρήση στα δημοτικά τραγούδια, Λεβαδία, Αποστ.17,30. Λιβαδία, 1555 Α Παρ.κώδ. Λιβαδειά Εμ.Γεωρ.στ.979 στο ‘Θρήνος της Κων/λεως.’ Από τις αρχές του 17^{ου} αι. σε χρήση είναι και ο ηρωικός τύπος Λειβαδιά.

Ιδιαίτερη σημασία έχει ο τύπος Λειβαδειά. στα 1779. Αν και γράφεται με δύο **ει** ο τονισμός του είναι σε αγαστή συμφωνία με την εθιμική πρακτική της φωνητικής κλήσης. Δεν παρουσιάζει κανέναν απολύτως βαρβαρισμό, παρ' ότι εμφανώς αναχρονιστικός, και σχετικά άχρηστος. Στο σημείο αυτό μπορεί ο όποιοςδήποτε να προσθέσει όλους τους γνωστούς επιθετικούς προσδιορισμούς. Από το **Λεβαδείης**, και **Λεβαδείιος**, έως το Λιβαδείτης αν προτιμάτε.

Όπου ο καθένας εύκολα μπορεί να διαπιστώσει ότι, σύμφωνα με την αυτόματη λειτουργία της πάτριας φωνητικής παιδείας, κάθε συλλαβή παρουσιάζει αυτοτέλεια μορφωποιημένη από σύμφωνο και φωνήεν, ή απλό φωνήεν κατάληξης.

Βλέπεις λοιπόν κ.Κ.Λ. ότι δεν είμαι εγώ ο παρεκκλίνων. Χρησιμοποιώ έναν τύπο που άλλωστε διδάχτηκα, και ο οποίος έχει την ισχύ της Ιστορικής Ορθογραφίας. Αλλά πάνω απ' όλα δεν γίνεται να τον ξεμάθω. Μ' αυτόν μεγάλωσα.

Πολύ δυστυχώς, τώρα τελευταία ένας πολύκροτος καθηγητής, - τιτλοφορείται Επίτιμος Γενικός Διευθυντής του Κέντρου Συντάξεως Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών!! ή κάτι τέτοιο - έχει βαλθεί να μας πείσει ότι ο μόνος ορθός τύπος γραφής είναι **η Λιβαδειά**

Αυτόν λοιπόν τον τύπο, στον οποίο αναγράφονται τέσσερις συλλαβές, και για πρώτη φορά στην Ιστορία της Ελληνικής Γραμματολογίας καθόλου, προφέρονται τρεις, αδυνατώ, εμποδίζομαι, και ασφαλώς δεν έχω καμιά διάθεση να ασπαστώ και να χρησιμοποιήσω.

Σέβομαι την Πόλη.Την Ιερά Λεβαδειήων Πόλη,και θεωρώ ότι ο τύπος είναι ανάρμοστος.
 Ότι περισσότερο την προσβάλλει,παρά απλώς την αδικεί. Ότι ασχημονεί πάνω της.
 Ότι την κακοποιεί.Ότι τελικά είναι κάτι πέρα από απλός βαρβαρισμός.
 Οφείλω μάλιστα να υπενθυμίσω στον εξαίρετο κατά τα άλλα κ. Καθηγητή,ότι ο δημοτικιστής
 Ευάγγελος{!} Παπανούτσος,απαντώντας σε σχετικό ερώτημα Λειβαδιτών,ή έστω Λιβαδειτών,
 με πολύ κομψό τρόπο απάντησε ότι αυτή η εκδοχή,δηλ.**Λιβαδειά**,ήταν απλά και μόνον μια
 “αποψη της Ακαδημίας.” Μια άποψη όπως λέει και η λέξη,είναι πάντα μια άποψη.
 Εξαρτάται από την θέση θέασης.Όλος ο κύκλος έχει 360 μοίρες.Ουσιαστικά 360 απόψεις.
 Αν θέλετε να εξακολουθήσετε να γράφετε Λιβαδειά,η συμβουλή μου είναι να διαβάζετε
 τουλάχιστον ό,τι γράφετε. Οπότε σ’αυτήν την περίπτωση

KEEP WALKING

Στάθης Βαλλάς
 210-4519728
 Vallas.stathis@gmail.com

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΤΡΟΦΩΝΕΙΟ 3

Πηγές

λήθης - μνημοσύνης

Οι δύο αναφερόμενες από τον Περιηγητή μυθικές πηγές με σημαντική σύμπραξη στην διαδικασία της περίφημης “**εις Τροφώνιου Καταβάσεως**,” στην επικρατούσα θρησκευτική αντίληψη,ήσαν οι απόκοσμες πηγές που έρρεαν στην χώρα του Θανάτου. Στον Άδη. Από τα χρυσά ελασμάτια,που βρέθηκαν ως αποδεικτικά μυθικής ταυτότητας του νεκρού,σε τάφους της νότιας Ιταλίας,τα περισσότερα περιγράφουν την θέση των πηγών στον επέκεινα τόπο όπου αναπαύονται οι ψυχές των απελθόντων.

79. «εὐρήσσεις δ' Αἴδαο δόμων ἐπ' ἀριστερᾷ κρήνην
παρ' αὐτῇ λευκὴν ἐστηκυῖαν κυπάρισσον
ταύτης τῆς κρήνης μηδὲ σχεδὸν ἐμπελάσειας.
εὐρήσσεις δ' ἐτέραν τῆς Μνημοσύνης ἀπὸ λίμνης
ψυχρὸν ὕδωρ προρέον· φύλακες δ' ἐπίπροσθεν ἔασιν.
εἰπεῖν “Γῆς παῖς εἰμὶ καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
αὐτὰρ ἐμοὶ γένος οὐράνιον· τόδε δ' ἴστε καὶ αὐτοί.
δίψῃ δ' εἰμὶ αὖθι καὶ ἀπόλλυμαι· ἀλλὰ δότ' αἶψα
ψυχρὸν ὕδωρ προρέον τῆς Μνημοσύνης ἀπὸ λίμνης”.
Καὐτοὶ σοὶ δώσουσι πιεῖν θεῖας ἀπὸ κρήνης,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄλλοισι μεθ' ἡρώεσσιν ἀνάξεις».

Αὐτὰ εἰς πηγάς ἔσαν κυκλῶντες ὡς πηγὲς τοῦ Ἄδου. Τῆς 2

“Αυτές οι πηγές ήταν γνωστές μόνον ως πηγές του Άδη.Της Χώρας του Θανάτου.

Ο σύγχρονος Δυτικός άνθρωπος,η σύγχρονη Δυτική θρησκευτική κυρίως συνείδηση,είναι αδύνατο ν’ αποδεχτεί τέτοιου είδους θεωρήσεις.Τέτοιες μαρτυρίες ερμηνεύονται ως φαινόμενα που κινούνται μεταξύ,αφελούς πίστης από τη μια,και εξειδικευμένης εξαπάτησης από την άλλη.

Ο σύγχρονος επιδερμικός Ορθολογισμός,αδυνατεί ν’ αποδεχτεί τέτοιες πρακτικές.Από την άλλη, η αρχαία Ελληνική Σκέψη,και ο σύμφυτος έλεγχος,δεν φημίζεται σε πολλά,ότι υπολείπεται των σημερινών βασικών αρχών της Επιστημονικής Γνώσης και Απόδειξης.

Ας δούμε λοιπόν τ ί α κ ρ ι β ώ ς γινόταν με το νερό της Λήθης και της Μνημοσύνης στην αρχαία Λειβαδιά.

Τονίστηκε ήδη,και όσο νωρίτερα γίνει αποδεκτό τόσο το καλύτερο,ότι οι πηγές με το “μυθικό νερό,”δεν είναι οι πηγές της Έρκυνας.Στο κείμενο υπάρχει πολύ προσεκτική διατύπωση.

Και επειδή ένα νερό εξαφανίζεται από ποτέ έως σπανίως,οι μυθικές πηγές εξακολουθούν να ρέουν,ενοποιημένες πιά,λίγο πριν το γραφικό ξωκκλήσι του Αη Γιάννη,στα μεσημβρινά του λόφου,στον δρόμο προς την Σούρπη.

{Με τα σημερινά κριτήρια ίσως δείχνει απόμακρο ή αυθαίρετο,αλλά στην πραγματικότητα,η Πηγή του Αη Γιάννη, βρίσκεται αναμφισβήτητα και αυταπόδεικτα μέσα στον Χώρο του Ιερού Όρους. Σε τόπο δηλ.που θα την αναζητούσε κάποιος γνώστης των δεδομένων ακόμα κι αν έλειπε οποιαδήποτε μαρτυρία της ύπαρξής της εκεί.Η λειτουργία του δρώμενου,προ’υ’ποθέτει την απαραίτητη σύνυπαρξη και συμμετοχή των τεσσάρων κοσμικών στοιχείων.Η γή,ο αέρας,το νερό,και η φωτιά ,συμμόρφωναν την Τέλεια Ιερουργία στον **περί την Λεβιάδειαν** Ιερό Χώρο }

Κατά την ανάβλυση και εν συνεχεία ροή νερού Πηγής,εξακριβώθηκε ότι δημιουργείται ένα ηλεκτρικό, και μαγνητικό πεδίο.Και μάλιστα στατικό.Ευνόητο γίνεται ότι η δημιουργία του ηλεκτρομαγνητικού πεδίου,π α ρ α κ ο υ θ ε ί την ροή,και εναρμονίζεται σε παράλληλη και συγκεκριμένη διεύθυνση,που ακολουθεί το ρεύμα νερού. Ο στατικός ηλεκτρομαγνητισμός,είναι γεγονός ότι επηρεάζει άμεσα,όλα τα έμβια,αλλά και άβια όντα.Στα πλοία για παράδειγμα,που κινούνται πάνω σε υγρό στοιχείο,η δημιουργία υψηλού ηλεκτρομαγνητικού πεδίου,είναι δυνατόν να βλάψη σοβαρά κάθε ζωντανό οργανισμό,εάν εκτεθεί στον ιονισμό,χωρίς τις κατάλληλες προφυλάξεις.Σε ζώα που μετεφέροντο παλαιότερα με πλοία,απορρυθμιζόταν κάθε οργανική λειτουργία αν δεν τα προστάτευαν από “την ασθένεια της λαμαρίνας” βάζοντας στο λαιμό τους χάλκινα περιλαίμια. {Μια χάλκινη ταινία γείωσης είχαν παλαιότερα τα αυτοκίνητα.} Με ειδικά μονωτικά υλικά προφυλάσσονται τα δάπεδα των πλοίων,για την αποφυγή ανεπιθύμητων καταστάσεων.

Ο στατικός ηλεκτρισμός θεωρήθηκε ως η κυριότερη αιτία της αυτοανάφλεξης,που σημειώθηκε στην γέφυρα μεταξύ Ρίου – Αντιρίου,πριν λίγο καιρό.

Το παράδειγμα της αποφυγής των επηρρειών του στατικού ηλεκτρισμού,επιβεβαιώνει την τέχνη και τεχνική που είχε εφαρμοστεί στην δίδυμη Πηγή της Λήθης – Μνημοσύνης.

Αφού λοιπόν το ηλεκτρομαγνητικό πεδίο “παρακολουθούσε” το υδάτινο ρεύμα,πολύ απλά μια ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ του πηγαίου νάματος,αυτόματα αντέστρεφε και το μαγνητικό πεδίο.

Έτσι το ίδιο νερό,είχε δυό τελείως διαφορετικές και αντίθετες ιδιότητες,εξαρτώμενες απολύτως από την κατά περίπτωση εκλογή.

Η προσεκτική ανάγνωση του κειμένου που προηγήθηκε,και βρίσκεται χαραγμένο στο χρυσό ελασμάτιο,επιμαρτυρεί την αντιθετικότητα των Πηγών.

“Εύρήσεις δ’ Α’ί’δαο δόμων ἐπ’ ἀριστερά κρήνην
παρ’ δ’ αὐτὴν λευκὴν ἐστηκυῖαν κυπάρισσον
ταύτης τῆς κρήνης μηδὲ σχεδὸν ἐμπελάσειας
εὐρήσεις δ’ ἑτέραν,τῆς Μνημοσύνης ἀπὸ λίμνης,
ψυχρὸν ὕδωρ προρρέον....”

[Θα βρεῖς στου Ἀδη τα παλάτια,προς τ’ αριστερά μια βρύση κοντά σ’ ένα άσπρο κυπαρίσσι. Σ’ αυτήν ούτε που θα πλησιάσεις. {είναι η Λήθη} Θα βρεῖς ύστερα μιάν άλλη,από την λίμνη της Μνημοσύνης,που τρέχει κρύο νερό....]

Η σαφής περιγραφή της “ἐπ’ αριστερά” θέσης υπογραμμίζει την ιδιαιτερότητα.

Η άλλη κρήνη της Μνημοσύνης,γίνεται ευνόητο ότι βρίσκεται “ἐπὶ δεξιά.”

[Ἀλλωστε σ’ αυτές τις περιπτώσεις το Ἀριστερό Στοιχείο δηλώνει το Ἀρνητικό. Το κακό, ο όλεθρος,η καταστροφή,έρχονται πάντα από αριστερά.Με το ένα χέρι της η Αθηνά καθυστερεί τον αριστερό βράχο στις Συμπληγάδες,ενώ με το άλλο,σπρώχνει την Αργώ σε κίνηση επιτάχυνσης. Από τον αριστερό βράχο των Φαιδρυάδων στους Δελφούς,αποτίουν δίκη,οι κατακρημνιζόμενοι.]

Η παραγωγή έτσι,ενός ενιαίου στατικού ηλεκτρομαγνητικού ρεύματος,το οποίο με πληρότητα εκδηλώνεται μεταξύ των δύο αντίθετων πόλων,Θετικού – Ἀρνητικού,διακρίνεται εκεί σε σύνοδο και λειτουργία. Σύμφωνα λοιπόν με την περιγραφή του κειμένου στο χρυσό ελασμάτιο – που κάποτε από παρεξήγηση είχε νομισθεί ως ανάθημα του μαντείου του Τροφωνίου – η αναπαραγωγή δείχνει σε σχέδιο έναν δρόμο,οὐδὸς Α’ί’δαο,στον Ἀδη,σαν να βρίσκεται κάποιος στην κόψη περίπου μιάς ορεινῆς κορυφογραμμῆς.Τα νερά μιάς πηγῆς,της Λήθης,ρέουν στην αριστερή κατωφέρεια,ενώ **εγγύτατα** στην δεξιά,τα αντίστοιχα της Μνημοσύνης.

Προφανώς η διδυμότοκη ανάβλυση,το διδυμότοκο ρεύμα νερού, δ ι α σ π ά τ α ι σε επί μέρους ποσότητες,οι οποίες άμεσα επηρεαζόμενες από την σ τ ρ ο φ ή και α ν τ ι σ τ ρ ο φ ή, του μαγνητικού πεδίου,παρουσιάζονται με ιδιότητες απαργνώριστα αντίθετες,αλλά και διαλεκτικά αναμφισβήτητες.

**“τα βάσανα λησμονιούνται,μα ο καλός λόγος δεν
λησμονιέται.”
{Πολιτ.Εκλ.Τραγ.187}**

Όταν ο μινύμενος έπινε από το νερό της Λήθης,με την επιδίωξη **ίνα λήθη γένηται ά τέως έφρόντιζεν**,ουσιαστικά καταγινοταν στην απάλειψη και αναίρεση των αρνητικών φροντίδων. Των βασανιστικών φροντίδων που βάβαιναν την συνείδησή του. Έπινε αυτό το νερό, **λίγο πριν την Κατάβαση**, έτσι ώστε να είναι τελείως καθαρός για να επιτύχει την πολυπόθητη Συγγένεια με την θεότητα, **συγγενέσθαι τώ δαιμονίω**. Η Λήθη επιγραμματικά **αναίρουσε τα λάθη.....**
Στο φαινόμενο αυτό κάποια βαθύτερη ανάλυση δεν συνιστάται.Ο Αινστάιν έλεγε ότι “τα ζητήματα πρέπει να γίνονται απλά,όχι όμως απλούστερα.” Και είναι πράγματι λυπηρό,που τέτοιου είδους θεωρήσεις δεν διδάσκονται σε Θεολογικές,αλλά και Θρησκευολογικές Σχολές γενικότερα. Αντίθετα μια μελαγχολική διαπίστωση,είναι ένα φαινόμενο των σύγχρονων καιρών.Σήμερα πολλοί επιγενόμενοι χλευάζουν και λοιδορούν,τις πρακτικές που κάποτε εφαρμόζονταν στο Τροφώνειο. Κι ας έλεγε ο Πυθαγόρας ότι, “οι άνθρωποι γίνονται βέλτιστοι όταν βαδίζουν προς τους θεούς.” Κι ας έλεγε ο Πλούταρχος ότι,“**πρόνοια θεών συσκευασαμένη τα χρηστήρια πανταχόθεν οίχεται.**” [όταν η Πρόνοια των θεών εγκατέλειψε τους Έλληνες,πήρε ως αποσκευές τα χρηστήρια] Ακόμη και αντεθνικός Κλήμης υπερασπιζόμενος την δική του πλευρά κήρυττε. **“οί χρησμοί τάς είς την θεοσέβειαν ήμίν άφορμάς έναργέστατα προτείνοντες θεμελιούσι την ‘αλήθειαν.’**” Πολλά είναι εκείνα που δείχνουν ότι ο αρχαίος Ελληνικός ορθολογισμός,σε σύγκριση με τον σημερινό αναφάνεται πλεονεκτικά αναμφισβήτητος.Οι άνθρωποι που επισκέπτονταν κάποτε τα μαντεία,-ασφαλώς δεν ήταν αφελείς.”
[Γιώτα Βαλλά Θρησκευολόγος.ΒΟΙΩΤΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ,τ.44]

**Σήμερα ως υπερφίαλοι έχουμε την πολυτέλεια
να παρακούμε ακόμα και τον Αινστάιν.**

Σε απλούστερη λοιπόν προσέγγιση του νερού της Λησμονιάς,είναι αναγκαίο από την αρχή να γίνει κατανοητό ότι αυτό το ανεξήγητο σε πολλούς ιδίωμα και αποτέλεσμα,ήταν πέρα για πέρα **έργο ανθρώπινο. Αληθινό,ισχυρό και τελεσφόρο,στην Λήθη που επαγγέλταν.** Απλά ήταν προ’όν και αποτέλεσμα εφαρμογής της ανυπέρβλητης κάποτε **Ιερατικής Τέχνης.**

Πιο απλά. Το ιερατείο της εποχής ασφαλώς γνώριζε ότι όλα τα ποτάμια πηγάζουν από τον Βορρά. Την Έδρα και Πηγή του μαγνητισμού,που συντελεί στην ανάβλυση όλων των πηγών νερού. Ότι η φορά του υδάτινου **ρεύματος**,έχει φορά από Βορρά προς Νότο.Γνώριζαν επίσης τον στατικό, αλλά και τον Ηλιακό **ηλεκτρισμό**,αφού ο Ιπποκράτης,διδάσκαλος άλλωστε της Ευρωπα’ικής Ιατρικής,πρώτος χρησιμοποίησε αυτόν τον **ηλεκτρισμό** για να θεραπεύσει καρκίνο του μαστού με ηλιακή ακτινοβολία.

Επίσης ευνόητο είναι ότι είχαν απόλυτη γνώση της σύνθεσης και λειτουργίας του ανθρώπου ως ενός αυτοτελούς χυμειο – **ηλεκτρο** – μαγνητικού οργανισμού.

Μ' αυτές τις επίσης πολύ απλές προ'υποθέσεις, γίνεται απόλυτα κατανοητή η επήρρεια ενός ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΑ κινούμενου ρεύματος, μέσα σ' έναν χυμιοηλεκτρομαγνητικό οργανισμό.

Η ε ξ ά λ ε ι ψ η βασανιστικών εγκεφαλικών σ υ ν ά ψ ε ω ν, ήταν έτσι γεγονός και Έργο από.

Μια επίσης παράλληλη διαδικασία χρησιμοποιούσαν για την βελτίωση του σωματικού αυτή τη φορά Επαναπροσδιορισμού. Υποχρέωναν τον μινούμενο να περπατάει **άναποδίζων**.

Να περπατάει δηλ. από το ποτάμι έως την θέση της Μύησης α ν ά π ο δ α. [Λουκιαν. Μεν. 463]

Είναι σημαντικό ότι αυτή η διαδικασία δεν είχε καμιά σχέση με κίνηση προς τα πίσω.

Άλλο ήταν το Όπισθεν. Στο προκείμενο γινόταν ένα αντίθετο του **Πρόσσω**.

Ο μινούμενος έμοιαζε μ' έναν Άξονα που μετέστρεφε την **πρόσσω** κίνηση σε **ανάποδα**.

Ακριβώς όπως κάνει ο ελικοφόρος άξονας του σύγχρονου πλοίου.

Στο σημείο αυτό ακόμα κι ο Αινστάιν θάλεγε πως το ζήτημα παραέγινε απλό.....

Ο ιερέας στο Λύκαιο της Αρκαδίας κατά την Τελετουργία, ανάδευε το νερό, επιτυγχάνοντας έτσι ποιος ξέρει τι εξεζητημένα αποτελέσματα. Μιά εναλλαγή φάσεων, Θετικού, Αρνητικού και Ουδέτερου, γίνεται φανερό ότι εκδηλωνόταν σ' αυτό το ανάδεμα του νερού.

Η Παράδοση του φερόμενου ως συμβάντος στον Ιορδάνη ποταμό, έχει κι αυτή την ερμηνεία της.

Στηρίζεται στην ίδια αρχή. Ο Ιορδάνης πράγματι **έστράφη προς τά όπισω**.

Το φαινόμενο έχει την απόδειξή του, η οποία πηγάζει από την απλή παρατήρηση. Είναι ένας πατριώτης μας, ο πολύς Πλούταρχος που μας πληροφορεί ότι ο Ιορδάνης είναι στην ουσία δύο ποτάμια. Ο Ιόρ και ο Δάνης. Τώρα κατανοείται ότι εκεί που τα νερά των δύο ποταμών συναντώνται και συρρέουν, η εκδήλωση του Έτερου, του Εκάτερου και του Ουδέτερου, ήδη πλεονάζει.

Και έτσι απλά φτάνουμε στο Σήμερα. Στο Σήμερα της Χαμένης Γνώσης. Στο Σήμερα του χλευασμού και της απαξίωσης. Στο Σήμερα της "πολυγνωστικής" Επιστήμης.

Προσωπικά θα ήμουν ικανοποιημένος εάν κάποιος επιστήμονας μου απεδείκνυε τι ακριβώς είναι το Ηλεκτρικό Ρεύμα. Κάποτε έλεγαν ότι είναι **ροή ηλεκτρονίων**. Ως ροή όμως δεν χυνόταν έξω από τον ρευματοδότη. Τώρα ακούγεται ο όρος **μετατόπιση**. Αλλά κι αυτός είναι ελλειπής.

Ο Πίνδαρος είχε δίκιο, όταν μονολογούσε. "**εφήμεροι, τι τώρα, τι ύστερα. ο άνθρωπος είναι το όνειρο μιάς σκιάς**". Δίκιο είχε κι ο Αριστοτέλης, όταν αναγνώρισε στον κάθε επιστήμονα μια Γνώση, η οποία μόλις που φτάνει ένα τμήμα, μια **υπόληψη έκ τού καθόλου** της ίδιας της Επιστήμης που μετέρχεται.

Θα ήταν ήδη μια ολοκληρωμένη ενότητα, αν η αναφορά στις πηγές Λήθης – Μνημοσύνης, τελείωνε σ' αυτό το σημείο. Αλλά στο απόσπασμα της χρυσής ταφικής πινακίδας υπάρχει ένας σαφής δικαιολογητικός λόγος, που επιβεβαιώνει την σύγχρονη επιστημονική πενία.

Ο Διευθυντής του Ευγενίδειου Πλανητάριου – διακεκριμένος επιστήμονας, ίσως στην ρύμη του λόγου κατά των αστρολόγων - ωροσκόπων, κάπου παρεξέκλινε και είπε το εξής άστοχο.

"Από τα τεκταινόμενα στον Ουρανό τίποτα δεν επηρεάζει τα τεκταινόμενα στην Γή."

Το κείμενο της πινακίδας που ασφαλώς στο προκείμενο αγνοείται, γνωστοποιεί εντελώς αντίθετες παρατηρήσεις και δεδομένα.

"**Γής παίς είμι και Ουρανού αστερόεντος...**"

Παρατήρηση, που έπρεπε και πρέπει να λειτουργεί ως κανόνας. Αλλοίμονό μας αν ενστερνιστούμε μια μικρογραφία Εντελέχειας, αποκομμένης από την Αρμονία του Συνόλου.

Αν αποδεχτούμε μια Γή, που δεν επηρεάζεται από τίποτα Ουράνιο.

Το Φώς και η υ λ ο π ο ί η σ ή τ ο υ καθημερινά στην γήινη επιφάνεια είναι όλος ο Σωματοποιημένος κατά τον Αριστοτέλη αισθητός Κόσμος. Χωρίς Φως και μόνον ότι δεν υπάρχουν χρώματα,σαν απόδειξη θα ήταν αρκετή. Χωρίς φως, και κατά συνέπεια χωρίς εξωτερική επήρρεια, δεν δημιουργούνται **“έντονα καιρικά φαινόμενα,”** που αναζωογονούν τον Πλανήτη και εξασφαλίζουν την ομαλή και απρόσκοπτη διαιώνιση της Ζωής. Ένα απ’ αυτά είναι το εξής.

Κάθε στιγμή πάνω στην Γή, εκδηλώνονται 2000 καταιγίδες.

Αυτές είναι που ιονίζουν την ατμόσφαιρα και διατηρούν μια υψηλή πιστότητα αναπνεύσιμου μίγματος αέρος. Τουλάχιστον αέρος. **Ζωηφόρου Πνεύματος.**

Από την άλλη υπολογίστηκε ότι 200 τόννοι κοσμικής σκόνης πέφτουν κάθε χρόνο πάνω στην Γή. Κατά τον μεγαλύτερο όγκο τους, είναι τα υπολλείμματα κονιορτοποίησης των μετεωριτών, - Διεργασία που βέβαια χρεώνεται στους μεγάλους πλανήτες, οι οποίοι έχουν αναλάβει την προστασία της Γής, από τέτοιες ανεπιθύμητες καταστάσεις.

Την μεγαλύτερη συμβολή έχει ο Δίας, που λειτουργεί περίπου ως παγοθραυστικό.

Με αυτές τις προϋποθέσεις υπολογίστηκε ότι **κάθε μέρα ένα μόριο αστρικής σκόνης επικάθεται πάνω σε κάθε τετραγωνικό εκατοστό της Γήινης Επιφάνειας.**

Ωστε εκείνο το μεταφερόμενο στην χρυσή πινακίδα, είναι απόλυτα ορθό.

“Γής παῖς εἰμὶ καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος....”

“Ατελή σοφίας καρπὸν δρέπειν” {Πίνδαρος}

Μια άλλη παράμετρος, που δικαιολογεί την περιορισμένη Επιστημονική Γνώση, της κάθε Επιστήμης, εντοπίζεται στο γραπτό κείμενο, ενός από τους πλέον γνωστούς, Έλληνες αστροφυσικούς, με Έδρα Θεωρητικής Φυσικής, Ακαδημία Αθηνών, και καθηγητή Φυσικής Πανεπιστημίου Τέξας, Εγραψε – η αλήθεια είναι όχι αβασάνιστα – **“Ολόκληρο το Σύμπαν είναι αποτέλεσμα μιάς τυχαίας κβαντικής διακύμανσης**
Ότι όλο το Σύμπαν δημιουργήθηκε από μια τυχαία “διακύμανση,” και μάλιστα 13,7
δισεκατομμύρια χρόνια πριν

Επικεφαλίδα πρεσβεύει το εξής εκπληκτικό. **Εν τέλει είμαστε μια ανακατανομή του τίποτα.**

Προσωπικά δεν έχω δυσκολία να δεχτώ **όλο το Πακέτο**, των απόψεων του διακεκριμένου Καθηγητού. Απλά, πολύ απλά έχω να αντιπαραθέσω το εξής, που άλλωστε είναι παρατηρήσιμο. Υπάρχει πολύ Σοφία, πολύ μεγάλη Σοφία, σ’ αυτό το τυχαίο και ανερμάτιστο, αεί διαστελλόμενο Σύμπαν, όπου μάλιστα σύμφωνα μ’ ένα δύσπεπτο φθέγμα, **“εμείς δεν είμαστε καν φτιαγμένοι από το κύριο υλικό που είναι φτιαγμένο ολόκληρο το Σύμπαν.” {!!!}**

Η Σοφία υπάρχει, και είναι αυταπόδεικτη. Από τον ατελέστερο χυμειοηλεκτρομαγνητικό Οργανισμό που είναι μεν δημιουργία Κβαντικών δεδομένων, αλλά που διατρέφεται και διαιωνίζεται **αείζωος**, με φυτικές και ζωικές ίνες, έως το θαυμαστό φαινόμενο της διατροφής, από πρότυπα φυτά και ζώα, που ενώ διατηρούν όλα τα φυσικά συστατικά, εν τούτοις είναι απλά βρώσιμα **άψυχα**. Είναι εύκολο να μιλάς για **“ανακατανομή του τίποτα,”** αλλά για σκέψου μιά, ασφαλώς χωρίς νόημα, απόλυτη ύπαρξη του **Τίποτα**.

Προσθήκες, Παρουσίαση, Επιμέλεια
Στάθης Βαλλάς
vallas.stathis@gmail.com

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΤΡΟΦΩΝΕΙΟ 4

Οι βροχές της Λειβαδιάς

Υπάρχουν πολλές παραδόσεις, αλλά και βεβαιωμένες πρακτικές ανθρώπων ικανών στο να προκαλούν βροχές. Στην Λειβαδιά, η χαρραγή ης Ιστορίας του τοπικού ήρωα – θεού Τροφώνιου, συνδέεται, μ' ένα τέτοιο γεγονός. Επειδή “για δεύτερο έτος δεν έβρεχε ο θεός,” οι Βοιωτοί πήραν από τους Δελφούς, έναν χρησμό που τους προέτρεπε να ζητήσουν την βοήθεια, “το ίαμα,” του Τροφώνιου. Και όλα δείχνουν ότι η επιζητούμενη βροχή πράγματι προκλήθηκε. Όχι βέβαια με κάποια μαγική επέμβαση, όπως αυτές που μετέρχονται σήμερα φυλές που ζούν ακόμη σε Εθνολογικό Στάδιο, και των οποίων τις πρακτικές μπορεί κανείς να μελετήσει στο βιβλίο “Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΛΩΝΟΣ” του σερ Φραϊνζερ, αλλά με μια εφαρμογή τέχνης και τεχνικής, η οποία είναι αποτέλεσμα λειτουργίας Φυσικών Αρχών. Αυτή ακριβώς η τεχνική δημιουργίας βροχής στην Λειβαδιά, που φέρεται ότι προκλήθηκε σε ακαθόριστα προ’ ιστορικά χρόνια, είναι δυνατόν να παρατηρηθεί πολύ εύκολα, αφού είναι ζωντανή και σε κατάσταση ενέργειας έως σήμερα.!!!

Η σύγχρονη Μετεωρολογία διδάσκει ότι ο σχηματισμός νεφών, και εν συνεχεία η πρόκληση και παραγωγή βροχής στηρίζεται στην εξής διαδικασία.
“Μία ασταθής αέρια μάζα, έχει το ιδίωμα να είναι θερμή και υγρή, στο τμήμα εκείνο που εφάπτεται με την επιφάνεια της Γης, και τελείως αντίθετα, δηλ. ψυχρή και ξηρή στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας. Η ασταθής αέρια μάζα που “έρπει” πάνω στη Γη, αν συναντήσει έναν κατάλληλο Ανυψωτικό Μηχανισμό, αποκτά την ιδιότητα μιάς συνεχούς ανοδικής κίνησης. Ένας τέτοιος Ανυψωτικός Μηχανισμός, είναι κατά κανόνα η ύπαρξη μικρών ή μεγάλων λόφων, και οροσειρών. Ο συνηθέστερος όμως Ανυψωτικός Μηχανισμός, προκαλείται και λειτουργεί όταν υπάρχει διαφορετικός ρυθμός θέρμανσης. Το φαινόμενο εξακριβώνεται, όταν ένα τμήμα του εδάφους, όταν **ένα γήινο τμήμα θερμαίνεται γρηγορότερα, από γειτονικές εκτάσεις.** Αυτό σημαίνει αυτόματα, ότι ο ατμοσφαιρικός αέρας που βρίσκεται πάνω από το τμήμα εκείνο να γίνεται θερμότερος, και **λιγότερο πυκνός** σε σχέση με το άμεσο περιβάλλον, με συνέπεια να υπόκειται σύμφωνα με τους νόμους της Φυσικής, σε **ανοδική κίνηση και πορεία.**”

ΚΑΤΙ ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Ένας τέτοιος, ένας έτσι περιγραφόμενος από την Μετεωρολογία Ανυψωτικός Μηχανισμός, σε λειτουργία, με επέμβαση εξειδικευμένης ανθρώπινης Τέχνης, ήταν ήδη σε χρήση και λειτουργία στην αρχαία Λειβαδιά. Διασώζεται μάλιστα, έως σήμερα. και είναι όπως προειπώθηκε, ακόμη λειτουργικός. Ας τον γνωρίσουμε.

Υπάρχει λοιπόν κάποιος λόφος, γήλοφος, που υψώνεται στα δυτικά της Πόλης, [ποιος άλλος από τον Προφήτη Ηλία;] ο οποίος είναι συγκροτημένος από ένα ειδικό για την περίπτωση, ίσως το καταλληλότερο, πέτρωμα, ώστε με απόλυτη πληρότητα, και προ’ υπόθεση, να αποτελεί ιδεώδη Αιτία στην πρόκληση και παραγωγή νεφών και εν συνεχεία βροχής. Το γεγονός συμβαίνει εξ αιτίας του ειδικού πετρώματος, που υπάρχει αποκλειστικά στην κορυφή του, και πουθενά αλλού στην τριγύρω περιοχή. Αναμφίβολα **θερμαίνεται γρηγορότερα από το γειτονικό του περιβάλλον.**

Το Ποιητικό Αίτιο αυτής της διεργασίας διακρίνεται απλούστατα, στην επιπεδοποιημένη από την αρχαιότητα κορυφή του, η οποία αποτελείται από πυριτόλιθο. Ο πυριτόλιθος όπως επισημαίνει και η ιδιότητά του πυρακτώνεται ταχύτερα από τις γειτονικές εκτάσεις που τον περιβάλλουν.

Μάλιστα μια συστάδα μεγαλιθικών ορυκτών βράχων στα ανατολικά που έχει ανάπτυξη σε σχήμα πεταλοειδούς μορφής, όχι τυχαία, αλλά ασφαλώς από ευδιάκριτη ανθρώπινη παρέμβαση, προδίδει αποδεικτικά τον εξεζητημένο Τεχνητό Μηχανισμό Παραγωγής Βροχής.

Η σύνθεση των βράχων αβίαστα παρατηρείται ότι είναι από ηφαιστειογενές πυριτολιθικό μάγμα, με ενσωματωμένες μέσα μεγάλες αποστρογγυλεμένες πέτρες - κροκάλες, άλλοτε παρυδάτιες.!!!

Αυτό ακριβώς το πέτρινο έξαρμα δίνει και το έναυσμα στην αένναη Έγερση Νεφών.

Φαινόμενο αληθινά περίεργο και αξιοπρόσεκτο. Φαινόμενο σπουδαίο, γιατί εκεί στην κορυφή του εν λόγω γήλοφου κυριολεκτικά γεννιούνται οι περιβόητες Βροχές της Λειβαδιάς.

Ως πρώην παρυδάτιες, οι πέτρες "συμπαθητικά – μαγικά," γίνονται πρόξενοι βροχής.

Κι αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο που παρατηρείται σε πολλά μέρη της Γης, όπως διδάσκει η Εθνολογία, μέσα από την Πραγματεία των Θρησκευτικών Εφαρμογών.

"Οι πέτρες που φέρνουν την βροχή," πάντα έχουν έναν υδάτινο Συμβολισμό. Μοιάζουν με Ψάρι, - με Βάτραχο, με ποτάμιο ζώο, ή πουλί της θάλασσας. Αυτός όμως ο συνδυασμός, Ηφαιστειογενούς πετρώματος, σε μάγμα με αποστρογγυλεμένες πέτρες, που κάποτε βρίσκονταν σε κοίτη ποταμού, ή σε θαλάσσια ακτή, και που τώρα αποτελούν Μηχανισμό Ανόρθωσης Νεφών, πάνω στην κορυφή του λόφου, όπου το μαντείο του Τροφωνίου, στα δυτικά της Λειβαδιάς, είναι κάτι περισσότερο από εκπληκτικός.

Κάποια μέρα η κορυφή του λόφου 'Προφήτης Ηλίας'

Θ' αποτελέσει πεδίο έρευνας, πολλών Επιστημών....

Ολόκληρη βέβαια η πυριτολιθική Επιφάνεια του λόφου 'Προφήτης Ηλίας,' συμμετέχει και συμβάλλει στην ανόρθωση νεφών, αλλά το Μεγαλιθικό Σύμπλεγμα, ως αληθινή 'Αιχμή του Δόρατος,' συναποτελεί την κατ' εξοχήν σύνθεση δημιουργίας του επιστημονικώς σήμερα λεγόμενου, Ανυψωτικού Μηχανισμού. Μπορεί κάλλιστα να χαρακτηριστεί ένα αείζωο λειτουργικό Θαύμα. Το σημείο μάλιστα όπου ορθώνεται το σύμπλεγμα των βράχων, μοιάζει σαν ένα αληθινό Γήινο Ακρόπρωρο, πάνω από την δυτική όχθη της πάλαι ποτέ μεγαλύτερης Ελληνικής λίμνης, της Κωπαΐδας.

"Μιά λίμνη, και μάλιστα τόσο μεγάλη, στην καρδιά ενός οροπέδιου, αναμφίβολα είναι χώρος που παράγει τις λεγόμενες 'ασταθείς μάζες,' πλούσιες σε περιεκτικότητα νερού.

Η Κωπαΐδα, κάποτε άμεσα, και τώρα έμμεσα, παράγει την Πρώτη Ύλη, με την οποία λειτουργεί ο Ανυψωτικός Μηχανισμός. Από το δυτικό τμήμα, διοχετευόταν στην λίμνη ο μεγαλύτερος όγκος νερού, καθώς τρία μεγάλα ποτάμια, Κηφισσός, Προβασίη, Έρκυνα, και πολυπληθή μικρότερα εποχιακά και μη, αποτελούσαν κάποτε, αλλά και τώρα, την φυσική υδάτινη εκτόνωση, του βορειο-δυτικού Ελικώνα, και του ανατολικού Παρνασσού.

.Οι παροιμιώδεις λοιπόν βροχές της Λειβαδιάς, είναι αποτέλεσμα και αναγνωρίσιμης αιτίας, και συγχρόνως αένναης λειτουργικής μεθόδου, ενός δ ι α ι ω ν ι ζ ό μ ε ν ο υ έ ω ς σ ή μ ε ρ α τ ε χ ν η τ ο ύ Α ν υ ψ ω τ ι κ ο ύ Μ η χ α ν ι σ μ ο ύ.

Το μεγαλιθικό σύμπλεγμα, καθώς θερμαίνεται πρώτο και ταχύτερα, εξ αιτίας της πυριτολιθικής σύνθεσης, δημιουργεί τεχνητά, σχηματισμούς νεφών. Δημιουργεί τεχνητά μια συννεφιά, μιάνα τ μ ο σ φ α ι ρ ι κ ή α ι γ ί δ α. Αυτή η αιγίδα τις περισσότερες φορές, εξελίσσεται σ' έναν υδάτινο καταγωνισμό, σε κ α τ α ι γ ί δ α. Ο όγκος και η σφοδρότητα εξαρτώνται από την εποχιακή σύνθεση, η οποία είναι καθοριστικός παράγοντας της πυκνότητας και κατά συνέπεια του είδους των νεφών. Στην περιοχή της Λειβαδιάς, σε εξαιρετικές περιπτώσεις μετρήθηκαν σωρειτομελανίτες με παγοκρυσταλλική κορυφή, που έρριξαν βροχή, πάνω από μισό εκατομμύριο τόννους νερού, σε μόλις 10-15 τετραγωνικά χιλιόμετρα."

Βέβαια κάτω από μια τέτοια θεώρηση, προκύπτει αυτόματα, ένα εύλογο ερώτημα.

Αφού “η παραγωγή βροχής,” στηρίζεται σε τόσο απλές προϋποθέσεις, τότε γιατί δεν φορτίζουμε κάποιες άνυδρες περιοχές με ποσότητες πυριτόλιθου, ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες βροχόπτωσης ;.

Η απάντηση βρίσκεται στην καθοριστική μορφολογία του ευρύτερου χώρου.

Για να λειτουργήσει ένας Ανυψωτικός Μηχανισμός, χρειάζεται και η υποστήριξη και συνδρομή, μιας ολόκληρης Συνόδου, Ομόδρομων Στοιχείων. Το προτεινόμενο θα εννοηθεί καλύτερα από τον Συγκρητισμό, αφού τονιστεί ότι στην περιοχή, ήδη υπάρχει νερό τεσσάρων ποταμών.

Ο πολλά σημαίων και επάγων πυριτόλιθος της Λειβαδιάς, βρίσκεται στην κορυφή του Ιερού Όρους. Ενός όρους που έχει αποκλιθεί Ιερό, κυριώτατα γιατί εκεί δημιουργείται η συγκέντρωση των Τεσσάρων Κοσμογονικών Στοιχείων, από τα οποία είναι πλασμένος ο Κόσμος όλος.

Την Γή, το Νερό, τον Αέρα, και τη Φωτιά. Γιατί περιβρέχεται όπως σε όλες τις παρεμφερείς περιπτώσεις από τέσσερα ποτάμια. Στα Ανατολικά ρέει η Έρκυνα, στα Μεσημβρινά ένας απαραίτητος εποχιακός ποταμός, ο Ξηριάς. Από τα Δυτικά κατεβαίνει το λεγόμενο Κεφαλάρι της Σούρπης, ενώ Βορεινά ένας επίσης επώνυμος ποταμός αναφερόμενος από τον Θεόφραστο [Θεόφρ. Φ.Ι. IV, II] ως Προβασίη, συμπληρώνει την κυκλοτική ομάδα, που περιβάλλει το Ιερό Όρος. Γιατί εκεί υπάρχει ζωντανό ακόμη ένα προϋστορικό Ιερό Δέντρο, και μια εξαιρετική Πηγή.

Γιατί εκεί υπάρχουν όλες οι αποδεκτές από την Θρησκευσιολογία, προϋποθέσεις, της Δημιουργίας Ζωής. Γιατί εκεί διασώζεται ακατέργαστος πυριτολιθικός Ομφαλός, και Βωμός, όπως σε όλα τα Θρησκευτικά Κέντρα. Αποδεικτικός της ιδιαιτερότητας του Χώρου, ως Τόπου Ζωής και Θανάτου. Γιατί εκεί βρίσκεται ο Τάφος του Τροφώνιου.

Mortis et vitae locus.

Γιατί εκεί το ηφαιστειογενές μάγμα, έχει πρόσφυση στο Κέντρο της Γης. Η ίδια η περιοχή ονομάζεται Γκαλντήρα, πιθανότατα μια παραφθορά του Καλντέρα.

Τέτοια **βάραθρα γεμάτα από θεϊκή παρουσία και φωνή** μνημονεύει ο Κλήμης. (Π.Ε. 1, 2, 11)

Ένας τέτοιος σπάνιος Χώρος, εξ αιτίας των ιδιομορφιών από τις οποίες κοσμεύεται, αυτοδίκαια αποκαλείται Τέμενος, και Έδρα Θεοφανειών.

Συνήθως ένα τοτεμικό ζώο καταγωγής, ταυτίζεται με τον μυθικό πρόγονο της Φυλετικής Ομάδας. Όπως στην περίπτωση του Φιδάνθρωπου Ερεχθέα, στην Αττική, έτσι και στην Λειβαδιά, ο Τροφώνιος ταυτιζόταν με Ιερό Φίδι. “ό δέ μάντις όφεις ήν” (Σχ. Αριστοφ. Νεφ. 506)

Επανατονίζεται ότι ο εξαιρετικός χώρος αποτελεί τόπο όπου εκδηλώνεται Ζωή και Θάνατος.

Ορίστε γιατί εκεί λειτουργεί με Φυσικούς Κανόνες το περίφημο Ιερό του Τροφώνιου.

Ορίστε γιατί εκεί οι μύστες, βλέπουν σύμφωνα με τον Πίνδαρο, [fr. sel. 102, 7 (114)] την Διόσδοτη αρχή και την τελευτή του βίου. Την Αρχή, που έδωσε ο Υπέρτατος θεός και το Τέλος του Βίου.....

Ορίστε γιατί το Ιερό, δεν περιελάμβανε μόνον Μαντείο, και Ακληπιείο, αλλά αποτελούσε ένα αληθινό Κέντρο Φοίτησης, όπως πολύ χαρακτηριστικά αναφέρει ο Φιλόστρατος. (XIX, XX)

Ορίστε γιατί σφάλλουν όσοι ακόμη αναζητούν “το μαντείο του Τροφώνιου,” στον λόφο του Κάστρου.

Στο Κάστρο δεν υπάρχουν τέτοια αποδεικτικά στοιχεία όπως αυτά που προαναφέρθηκαν.

Οι περιβόητες λοιπόν βροχές της Λειβαδιάς, είναι αποτέλεσμα ενός αένναου Τεχνητού Μηχανισμού, που ήδη είχε εφεύρει ο μυθικός Σωσίπολις Τροφώνιος.

Εφεύρεση και Υλοποίηση, από την οποία η Λειβαδιά ευεργετείται έως σήμερα.

ΕΝΑ ΑΥΘΑΙΡΕΤΟ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Εδώ και αρκετό χρόνο έχει δημοσιευτεί κάποιο σχέδιο αναπαραγωγής του αρχαίου άλσους του Τροφωνίου,στηριζόμενο κατά τους σχεδιαστές στην κατά γράμμα αφήγηση του Πανσανία. Η πρόθεση είναι όντως αξιέπαινη,αλλά ωστόσο ένα καίριο σφάλμα αναιρεί όλη την φιλότιμη παραγωγή.Αυτά που αναφέρει ο Περιηγητής,και τα οποία πιστά μεταφέρθηκαν στο σύγχρονο σχέδιο,το ίδιο το αρχαίο κείμενο διευκρινίζει ότι είναι τα επιφανέστατα,μέσα στο άλσος. Το λάθος λοιπόν εντοπίζεται σ' αυτό ακριβώς το σημείο.Αφού το κείμενο αναφέρει τα Επιφανέστατα,αυτονόητο γίνεται ότι στην εν λόγω ΠΕΡΙΟΧΗ ,που μάλιστα περιγράφεται ότι είναι ΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ,ασφαλώς υπήρχαν μνημεία με την διαβάθμιση των Επιφανέστερων ,και στη συνέχεια των απλώς Επιφανών.

Για να μην αναφερθούν τα ακόμη πολυπληθέστερα κοινά,και κοινότερα.....

Με πρόθεση λοιπόν Φίλια προς τους σχεδιαστές και υποβοηθητική στην αποκόμιση μιας διαυγέστερης εικόνας της περιοχής,στην οποία εκτεινόταν το αρχαίο άλσος,ακολουθούν ελάχιστα στοιχεία,από τα πολλά που θα έπρεπε να προσεχθούν σε τέτοιου είδους ενασχολήσεις.

Ελάχιστα και δευτερεύοντα στην κυριολεξία,γιατί αν κάποιος επιχειρούσε μια μείζονα διόρθωση στο σύγχρονο σχέδιο, ίσως να έκανε αρχή από τον περίφημο Βόθρο του Αγαμήδη.

Έχει ήδη επισημανθεί από το 1948 ότι ο βόθρος του Αγαμήδη,και το μαντείο του Τροφωνίου, είναι το ίδιο αντικείμενο, το ίδιο κατασκεύασμα.

Δυσνόητο κάπως,αλλά η ακανθώδης μαρτυρία, παραδίδεται από τον ίδιο τον Πανσανία.

(Ν.Κοντολέων,΄΄ΤΟ ΕΡΕΧΘΕΙΟΝ ΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΧΘΟΝΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ,΄΄ σελ.18,σημ.2)

Υπάρχουν καλοί ακροατές και καλοί αναγνώστες.

Ένας καλός ακροατής για παράδειγμα,μπορεί στη Marcia funebre

της Ηρωικής Συμφωνίας, ν' ακούσει το θρόϊσμα του ανέμου

πάνω στην χαίτη των αλόγων,που σέρνουν τον κιλλίβαντα,

όπου βρίσκεται απόθεθιμένος ο νεκρός του Μεγάλου Ναπολέοντα.

Στο κείμενο που ακολουθεί,ένας συνήθης αναγνώστης μπορεί να μην ακούσει

το κελάρυσμα της παληάς βρύσης του Ζαγαρά,η οποία βρισκόταν

μέσα στην περιοχή του αρχαίου άλσους του Τροφωνίου,

αλλά οπωσδήποτε θα διαβάσει απλά και εύληπτα Ελληνικά,

που μάλιστα δεν είναι αόρατα,και γραμμένα με χυμό λεμονιού!!

Ελληνικά που ασφαλώς θα βελτιώσουν την εικόνα της όλης έκτασης

στην οποία εκτεινόταν το αρχαίο Άλσος και της γενικότερης τοπογραφίας,

των μνημείων,του λεγόμενου Μαντείου του Τροφωνίου.

Με δεδομένο δύο ενδεικτικές Επιγραφές, που βρέθηκαν σε επώνυμα σπίτια της συνοικίας Ζαγαρά

I.G. VII,2

Επιγραφή αριθμ. 3097

(βρέθηκε στον Ζαγαρά, δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου)

.....nunc in pariete exteriore domus Nikolai Momitis sitae prope ecclesiam S. Nikolai in ea parte oppidi quae vocatur ZAGORA.

ΗΡΑ ΒΑΣΙΛΙΔΙ
ΚΑΙ ΤΗ ΠΟΛΕΙ ΛΕΒΑΔΕΩΝ
ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΥ
ΙΕΡΗΤΕΥΣΑΣ ΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ
ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕ
ΙΕΡΗΤΕΥΟΥΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ
ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΟΝΑΣΙΜΒΡΟΤΟΥ.

και

Επιγραφή αριθμ. 3099

Βρέθηκε στον Ζαγαρά, δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου.

Tabula marmoreal inaedificata Lebadeae in domo Andrea Basiliae sita iuxta ecclesiam S. Nikolai in ea parte urbis quae vocatur ZAGORA.

[.....ύδωρ και τα κρατηρίδια και λεοντόκρουνα και το περί την κρήνην έσω κατασκεύασμα πάν και το εις αυτήν ύδωρ εκ των ιδίων τη θεώ και τη πόλει.]

Μια επίσης ενδεικτική από τις πολλές στην Παναγία Ελεούσα

Επιγραφή αριθμ. 3158

Stela lapidis leucophaei cum automate, Lebadeae in domo Athanasii Toliae,
sita prope ecclesiam Panagiae Eleusae.

ΠΑΡΑΜΟΝΑ
ΣΩΣΙΚΡΑΤΕΙΣ

Στην θέση ΓΟΥΡΝΑ, στο δυτικότερο τμήμα του Ζαγαρά, βρέθηκαν αρκετές Επιτύμβιες
Ρωμαίων αξιωματούχων, αλλά και μία σε σπίτι επωνυμο

Επιγραφή αριθμ. 3057

Fragmentum tabulae lapidis leucophaei, in domum Ioannis Kavarakis,
in ea parte oppidi Lebadeae quae vocatur GURNA.

[κή κατά γάν κή κατά θάλατταν κή πάντα τάλλα όσαπερ
κή τοίς άλλοις προξένοις και εύεργέτης τας πόλιος ύπάρχι]

Με δεδομένο το ότι

Στην πλειονηφία τους οι Επιγραφές, που σχετίζονται με το μαντείο του Τροφώνιου, βρέθηκαν
διασκορπισμένες σε διάφορες τοποθεσίες της συνοικίας Ζαγαρά, και ΒΡΙΣΚΟΝ ΤΑΝ
ΑΠΟΘΗΚΕΥΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΖΑΓΑΡΑ, [SCUOLA VETERE]
πριν την μεταφορά τους στο Μουσείο της Χαιρώνειας.

Αβίαστα προκύπτει η εξής απορία. Άραγε πόσο ορθή είναι η αντίληψη, αλλά και το Σχέδιο που έχει
φιλοτεχνηθεί, να δείχνει “το άλσος του Τροφώνιου και τα μνημεία του,” στην περιοχή μεταξύ της
Μητρόπολης και των πηγών της Έρκυνας ;

Ο Περιηγητής έκανε λόγο για μια ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΛΣΟΥΣ όση είναι η ΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.
Περιέγραψε τον ποταμό, ο οποίος χωρίζει την Πόλη από το άλσος.

Ένα άλσος αναφορικά με πολύ λίγα, τα απλώς ΕΠΙΦΑΝΕΣΤΑΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ. Αυτό σημαίνει ότι εκεί υπήρχαν αναρίθμητα μεγαλύτερα και μικρότερα Ιερά Οικοδομήματα.

Αυτό επιμαρτυρούν οι Επιγραφές από τον Ζαγαρά

Αν λοιπόν το άλσος στο Σχέδιο θέλει να είναι σύμφωνο με την Περιγραφή του Περιηγητή, και όχι ένας απλός φανταστικός Κήπος, τότε λογικά θα πρέπει να εκτείνεται τουλάχιστον έως την πλατεία Ταμπάχνας.

(Η αλήθεια είναι ότι αρχίζει από την Πλατεία της Μητρόπολης και φτάνει μέχρι την Αγία Παρασκευή, αφού σ' εκείνον τον χώρο βρέθηκαν κίονες, δομικά μέλη και σχετική Επιγραφή από ναό της Αρτέμιδας.) Επιγραμματικά. ΤΟ ΑΛΣΟΣ ΚΑΛΥΠΤΕ ΌΛΗ ΤΗΝ ΠΛΑΓΙΑ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ. (Ζαγαρά, Κάδη, Αγ. Παρασκευή)

Αξίζει να προστεθεί η ορθή εκτίμηση της ακόλουθης μαρτυρίας. Ο ναός της Έρκυνας σύμφωνα με τον Περιηγητή δεν ήταν στις πηγές του ποταμού, αλλά στην όχθη του ποταμού. Ο χώρος μεταξύ πηγών και Μητρόπολης με κάθε βεβαιότητα ήταν κενός, αφού εύκολα διαπιστώνεται ότι εκεί είναι αδύνατη η ίδρυση οποιουδήποτε περιφανούς ναού.

Αυθαίρετα εκφράζεται ο καθ. κ. Νικ. Παπαχατζής, όταν ισχυρίζεται ότι ο Πύργος του Κάστρου, στις πηγές της Έρκυνας, είναι, ούτε λίγο, ούτε πολύ, ο ναός του Τροφώνιου, που από οριζόντιος που ήταν κατά την αρχαιότητα, στα χρόνια της Καταλανικής κυριαρχίας, σηκώθηκε όρθιος, αφού από τα ερείπιά του χτίστηκε ο Πύργος. Ωστόσο, πολύ πιο κοντά στην αλήθεια θα ήταν κάποιος, αν υποστήριζε ότι ο ναός του Τροφώνιου, βρισκόταν εκεί ακριβώς που σήμερα είναι ιδρυμένη η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, στην συνοικία Ζαγαρά.

Αυθαίρετες αναπαραστάσεις, αλλά καλόπιστες και απαλλαγμένες ετσιθελισμού, πάντοτε έχουν περιθώρια βελτίωσης. Άλλωστε σ' αυτήν την Ιστορία, το διακαώς ζητούμενο είναι η απόδειξη των προτεινομένων, και βεβαίως η βελτίωση των απόψεων, όπου δεν υπάρχουν αποδείξεις.

Ωστε λοιπόν το Σχέδιο στην ατελέστερη απεικόνισή του θα πρέπει να εξαπλώνεται σε όλο το μήκος του ποταμού, που βρίσκεται απέναντι από την Πόλη. Έτσι δεν είναι δύσκολο να πάρει τελικά το σωστό μέγεθος που δείχνει ένα αληθινά μεγάλο άλσος το οποίο περιλαμβάνει την παλιά Ιερή και Άβατη Περιοχή, την οποία σήμερα αποτελούν οι συνοικίες Ζαγαρά και Κάδης.

Εκείνη η περιοχή στην αρχαιότητα ήταν αληθινό Άβατον. Ένας Ιερός Τόπος.

Ένα έρκος, ένας δηλ. φράχτης, προσωποποιήθηκε με την υπόσταση της νύμφης Έρκυνας.

Η νύμφη "Έρκυνα ξιφηφόρος και ερρινύς" κατά τον Καλλίμαχο [Lyc. 153] προστάτευε αυτόν τον Ιερό Χώρο με γυμνό ξίφος, αληθινή ερρινύα της εκδίκησης.

Αναφαίνεται έτσι, ένα λειτουργικό της προηγούμενης θρησκείας στοιχείο ξιφίφορου φύλακα, που διασώθηκε και πέρασε στην επιγεννόμενη Αγιογραφία, με τις μορφές των Αρχαγγέλων οι οποίοι με επίσης γυμνά σπαθιά, φυλάνε τις θύρες του Ιερού. Το **Φοβερόν Αγιον Βήμα.....**

Αξίζει να έχουμε κατά νού, ότι οι πρόγονοί μας δεν πέρασαν ποτέ Πέρα απ' το Ποτάμι.

Εξακριβώθηκε ότι Επιγραφές πιστοποιητικές της περιοχής του αρχαίου άλσους βρέθηκαν μέχρι και την τοποθεσία ΓΟΥΡΝΑ. Η τοποθεσία αυτή για όσους δεν την γνωρίζουν, βρίσκεται λίγο πριν από την θέση Πρόκυμα, στο δυτικότερο τμήμα της Πόλης.

Σε πολύ μικρή απόσταση υψώνεται "ο χωμάτινος, όπως τον αποκαλεί ο Φιλόστρατος γήλοφος" ενώ ο Πausanias "όρος στο οποίο βρίσκεται το μαντείο του Τροφώνιου."

Εκεί λοιπόν πάνω σ' αυτό το όρος σήμερα ΚΑΠΟΙΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΕΙΞΕΙ τον αρχικό βωμό σε σύζευξη με το αειθαλές Ιερό Δέντρο, τον ναό του Διός Βασιλέως, και πάνω απ' όλα το άδυτο – μαντείο του Τροφώνιου. Τουλάχιστον ό,τι σώζεται τώρα από αυτό.

ΤΟ ΜΑΝΤΕΙΟ ΤΟΥ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΕΚΕΙ, ΚΥΡΙΩΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΟΗΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΗΣ ΟΠΗΣ

ΣΠΙΘΑΜΩΝ ΤΟ ΕΥΡΟΣ ΔΥΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΨΟΣ ΜΙΑΣ ΣΠΙΘΑΜΗΣ.

Η εν λόγω ΟΠΗ βρίσκεται στο δάπεδο του οικοδομήματος, το οποίο έφερε σε φως η ανασκαφή, και μπορεί να επιδειχτεί σε όποιονδήποτε το ζητήσει.....

Το μαντείο του Τροφώνιου είναι εκεί, όχι μόνον επειδή το απεκάλυψαν οι ανασκαφές, αλλά επειδή απλούστατα εκεί το αναφέρουν τα αρχαία κείμενα.

Κι ας τα ερμηνεύει κάποιος όπως αυτός θέλει. Κι ας διατείνονται πολλοί, πτυχιούχοι αρχαιολόγοι και απτυχίωτοι ερασιτέχνες ότι, 'ανασκαφές δεν έγιναν ποτέ.'

Έτσι λοιπόν και ανασκαφές έγιναν, και το μαντείο αποκαλύφθηκε.

Ευτυχώς και δυστυχώς μαζί για ορισμένους, ό,τι γράφτηκε ήδη, αλλά και ό,τι γράφεται τώρα, σχετικό με το Τροφώνειο, θα κριθεί στο μέλλον από την ίδια την Ιστορία, και τους επιγενόμενους.

Στάθης Βαλλάς
vallas.stathis@gmail.com

(Απαντώ δημοσία σε μια ερώτηση που έλαβα, επειδή εκτιμώ ότι ενδιαφέρει πολύ ευρύτερα. ΟΧΙ, δεν είμαι αρχαιολόγος. Τουλάχιστον με την στενή έννοια του όρου, παρά το ότι έχω κάνει ανασκαφές. Κάποιο Πανεπιστήμιο του Σικάγο, στο οποίο διδάσκονται Στοιχεία από τα βιβλία μου, τελευταία, προσφέρθηκε να μου χορηγήσει ένα πτυχίο, και έναν τίτλο διδάκτορος, αλλά προτίμησα να μείνω 'απ' έξω,' όπως κάνω δεκαετίες έως τώρα.

Είναι και η χρονική συγκυρία της ηλικίας..... Απέφυγα ενσυνείδητα το Πανεπιστήμιο στα 20 χρόνια μου, θα ήταν κρίμα να παρασπονδίσω αργότερα.....

Είναι νομίζω ευνόητο ότι, ακόμη κι αν είχα πάρει πτυχίο Αρχαιολογίας, δεν θα ήταν δυνατό να πραγματοποιήσω ανασκαφές σε ηλικία 25 χρόνων.

Πάντα είχα, και έχω ακόμη την άποψη ότι, η αξιοπιστία μιάς είδησης δεν εξαρτάται από το πρόσωπο που την μεταφέρει, αλλά από την **αλήθεια**, την **αξιοπιστία**, της ίδιας της είδησης.

Παράδειγμα. Εάν κάποιο αεροσκάφος πέσει σε μια χαράδρα, η είδηση που θα φτάσει στον οικισμό, - δεν εξαρτάται κατά την σοβαρότητα, από το εάν την μεταφέρει ο δραγάτης, ή ο Δήμαρχος.....

Από την άλλη, 'ο κακός δαίμονας' αυτής της επιστήμης, της Αρχαιολογίας, έχει αποδειχτεί, ότι είναι οι λεγόμενοι **ερασιτέχνες**. Πολλές και μεγάλες ανακαλύψεις οφείλονται σ' εκείνους που κινούνται από έρωτα-εραστής-τέχνης, για τα αρχαία, και όχι από βιοποριστικό επάγγελμα.....

Θα ήταν σφάλμα όμως να υποστηριχτεί μια αλόγιστη γενίκευση.

Γι' αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι όλοι οι νέοι που επιδιώκουν σήμερα, σπουδές στην επιστήμη της αρχαιολογίας, ασφαλώς και κινούνται από αγάπη προς την αρχαιότητα.

Το επικρεμμάμενο, κακό προκύπτει αργότερα. Όταν και εάν διοριστούν στην Υπηρεσία αρχαιοτήτων όπου τα ιδανικά, διαφοροποιούνται ποικιλοτρόπως

Προσωπικά, και για να κλείσω, δηλώνω ότι είμαι αρχαιολόγος, σύμφωνα με την Αριστοτελική έννοια, του κατά 'κατά συμβεβηκός, και κατά μετοχήν.'

Συμβαίνει να πραγματοποιώ ανασκαφές, όταν και εάν μου χορηγήσουν άδεια, και **μετ-έχω** του αρχαίου λόγου. Τουλάχιστον αυτό το τελευταίο είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων.....)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΤΡΟΦΩΝΕΙΟ 5

Το Μαγικό Βουνό

Είναι ο πολύς Κλήμης,ο επιλεγόμενος Αλεξανδρεύς,που διασώζει άθελά του,μιάν ακόμη πολύτιμη πληροφορία. Σε μια απλή φράση, καταδείχνεται άμεσα και εμφανέστατα,κάποια ιδιαίτερη Σύνοδος Στοιχείων, εξαιρετικών. Στοιχείων,από τα οποία κοσμεείται μεταξύ άλλων,και το Ιερό Όρος της Λειβαδιάς. Απευθύνοντας λοιπόν, υβριστικό αντεθνικό λόγο, κάπου μιλάει για άδυτα.

“άδυτα άθεα,βαράθρων στόματα τερατείας έμπλεα.” (Κλ. Προτρ.1,2,11)

Αυτό στην προκειμένη περίπτωση σημαίνει, επανατονιζόμενο,έστω και σαν επιμορφωτική Επανάληψη,ότι κάτω από το Τροφώνειο μέσω του ηφαιστειογενούς πετρώματος,ανοιγόταν,και ακόμη **ανοίγεται, ένα αληθινό βάραθρο.** Ένα βάραθρο,που κάποτε ήταν λειτουργικό συνοδό της Ιερής Ακολουθίας. Του Ιερού Τυπικού.Του Ιερού Δρώμενου.

(Ο Κλήμης,παρά προσδοκίαν,δεν κατανοεί ότι όλα τα φυσικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται κατά την οποιαδήποτε θρησκευτική Τελετή,μέσω της **Ιερατικής Τέχνης**,παράγουν ωφελιμιστικό επιδιωκόμενο έργο και αποτέλεσμα με άμεση επένεργεια στον θρησκευόμενο άνθρωπο.

Σε καμιά απολύτως περίπτωση,δεν αποτελούν,ειδωλατρικά αντικείμενα.Η αρχαία θρησκεία χρησιμοποιεί φυσικά πρότυπα.Δεν τα λατρεύει,όπως ηθελήμένα και διαστρεβλώνοντας την αλήθεια,πρεσβεύει ο Κλήμης,και οι άλλοι χριστιανοί αποκαλούμενοι Πατέρες.)

Το Βάραθρο,που πηγάζει από το Κέντρο της Γης, και αναβλύζει στην επιφάνειά της,πάνω στην κορυφή του Μαγικού Βουνού της Λειβαδιάς,κάποτε ήταν εκμεταλλεύσιμο από τον άνθρωπο. Ήταν στοιχείο της αρχαίας Ελληνικής θρησκείας, αρωγό στην εύζωία του ανθρώπου.

Ο άλλος πόλος,**η Τερατεία**, εκτός των άλλων εξηγείται και ως **“θε’ι’κή φωνή, χρησμός.”** Έτσι το συγκεκριμένο Βουνό ανάγεται σε μαγικό,όχι με την αφηρημένη ποιητική εκδοχή, αλλά εξ αιτίας των πολυπληθών όσο και εξαιρετικών ζωντανών Επιφανειών,από τις οποίες κοσμεείται. Ένα συμπλήρωμα στοιχείων,που υπάρχει στην κορυφή του,θα το αποδείξει.

Πολύ κοντά στο άδυτο,βρισκόταν ένα πρόσθετο θρυλικό μνημείο.Το περίφημο και γνωστό από άλλα αρχαιοελληνικά Ιερά,και Θρησκευτικά Κέντρα,Κυνήγι της Κόρης. **Η Θήρα της Κόρης Περσεφόνης από τον Α’ιδωνέα,τον Πλούτωνα.** Μ’ αυτήν την εξακρίβωση,μιά ακόμη **είσοδος στον Άδη**, προσέδιδε στο βουνό,το εξαιρετικό ενδιαφέρον του μαγικού.

Ο τριγύρω από την κορυφή τόπος συμπληρωνόταν από τα έως σήμερα διαιωνιζόμενα γνωρίσματα του **ασφοδελού Α’ιδου λειμώνος.** Τα γεμάτα ασφόδελους λιβάδια του Αδη.

Και βεβαίως από την αντιπροσωπευτική χλωρίδα,και πανίδα,που μαζί με την ύπαρξη εκεί της δίδυμης πηγής του Αδη, την Λήθη και την Μνημοσύνη,επισφράγιζαν την θεοφανειακή ταυτότητα του Ιερού Τόπου. Επιλεκτικές θεοφάνειες,που συναντούσε κάποιος,σε όλα τα επώνυμα Θρησκευτικά Κέντρα,μέσα,αλλά και έξω από την Ελλάδα. Το φαινόμενο δεν ήταν,άλλο από την αυτόματη συνέπεια και αναλογία της μοναδικότητας,του κάθε γεωγραφικού χώρου.

*ά στην Αχερουσία είμ' εδώ, κι βάρκα μου έν' από του Χάρου τα σκαφίδια
(ανωνύμου)*

Άλλο παράδειγμα η Έρκυνα.Όπως προειπώθηκε σημαίνει έρκος – φράγμα.Το ίδιο όνομα έχει και ένα από τα τέσσερα ποτάμια του χριστιανικού Παράδεισου. Ο πολύ γνωστός Ευφράτης. Πιζόν,Γκιχόν,Τίγρης,και Ευφράτης. Ένας εύ-φράτης αποτελούσε ένα καλό και αξιόπιστο φράγμα στον Παράδεισο,στον παρά τον Άδη, Κήπο.Ωστόσο η συμμετρία δεν σταματάει εδώ. Στην Βαβυλώνα, στην bab ilani, (η θύρα των θεών) σε κάποια λίμνη στην οποία ‘‘αφανιζόταν’’ ο Ευφράτης,όπως η Έρκυνα ‘‘αφανιζόταν’’ κάποτε στην Κωπαΐδα, φέρεται ότι πραγματοποιήθηκε μια **κατάβαση στον Άδη**. Το εκπληκτικό είναι ότι η συνεχόμενη **Ανάβαση στον επάνω κόσμο** συνέβη στην Λειβαδιά.-(Λουκιαν.Μεν.Νεκ. 486,22)
Έτσι αυτό το βουνό είναι αληθινά μαγικό,αφού σε κανένα άλλο Ελληνικό Ιερό,δεν γινόταν **Τελετή κατάβασης στον Άδη**. Αυτός άλλωστε ήταν και ο λόγος που το αποκαλούσαν **Καταβάσιο**. Και βέβαια είναι σημαντικό να μην παρεισφύσει σύγχυση, με ένα συγγενές δρώμενο που μοιάζει μεν με Κατάβαση, αλλά στην ουσία πρόκειται για **Ψυχαγωγία**,ανάκληση δηλ,ψυχών από τον Άδη.Σαν κι αυτήν που γινόταν στο νεκυομαντείο παρά τον Αχέρωντα ποταμό,ή την Νεκυομαντεία που έκανε ο Οδυσσέας σ’ έναν ίδιο βόθρο με εκείνον του Τροφώνιου, εκεί που τον έστειλε η Κίρκη,στην άκρη του Ωκεανού.

*Το ασθενέστερο σημείο των τειχών της Τροίας,ήταν εκεί που βρισκόταν ο Ερινεός!!!
(Ομ.Ιλ. Ζ,433)*

Το εκπληκτικότερο όμως ακόμη και σήμερα ζωντανό γνώρισμα, που ορθώνεται στο ψηλότερο σημείο του μαγικού βουνού, της Λειβαδιάς, είναι ο φοβερός και τρομερός **Ερινεός**. Η γνωστή αγριοσυκιά. Ένα διαχρονικό Ιερό Δέντρο.Με ευκολία διακρίνεται ότι βρίσκεται σε δυνώυμη σύζευξη με τον πυριτολιθικό Βωμό. Εδώ συμβαίνει κάτι επίσης απίστευτο. Η πλούσια σε μέταλλο κορυφή, παρ’ ότι δέχεται εντονότερη ακτινοβολία,και κενώσεις ηλεκτρομαγνητισμού, τουλάχιστον κατά τον χρόνο βροχόπτωσης,εξ αιτίας του Ιερού Δέντρου, του **ερινεού**, της αγριοσυκιάς, γίνεται απρόσβλητη από κεραυνούς!!!
Το φαινόμενο στην αμφιδρομία του,είναι αληθινά θαυμαστό.Ο Πλούταρχος είναι καταυγαστικός. ‘‘Το πιο αξιοπερίεργο όμως είναι ότι,ενώ όλα όσα βλασταίνουν και δίνουν καρπούς βγάζουν άνθη,το μόνο που μένει χωρίς άνθη (**ανανθές**) είναι το φυτό της συκιάς. Αν πάλι όπως λένε οι άνθρωποι **,δεν πλήττεται από κεραυνούς**, θα μπορούσε να αποδώσει κανείς και τούτο στην πικράδα και την κακή ποιότητα του κορμού. (Πλούτ.Πρόβλ.684 C.)’’

***Ο θρησκευτικός λόγος μοιάζει φλύαρος,
αλλοίμονο αν δεν ήταν.....***

Το σημείο είναι κατάλληλο, για την κατάθεση ενός μακρύτερου, αλλά διαφωτιστικού και συναφούς ωστόσο λόγου, κυρίως πάνω στην αγριοσυκιά, η οποία και ενδιαφέρει αποκλειστικά.

Αποκλειστικά, και με ενδιαφέρον ζωνρό, γιατί κατά την διαδικασία του Δρώμενο της Μύησης στο Τροφώνειο, το Στάδιο της επίσκεψης και επαφής του μυούμενου με την αγριοσυκιά ήταν από τα πλέον κορυφαία της όλης διαδικασίας. Ο αείζωος ερινεός, της εποχής που λειτουργούσε ακόμη το Άδυτο, από εξαιρετική εύνοια, διασώθηκε έως σήμερα ζωντανός, και με κάθε πιθανότητα θα διασώζεται με την ίδια μορφή στο διηνεκές.

Η σημερινή εικόνα στην κορυφή του λόφου “Προφήτης Ηλίας,” όχι μόνον διατηρεί τις αρχικές ιερές καταβολές, τις Απαρχές, αλλά σημαδεύει το μέλλον, με τις αξίες μιας συνεχούς Αναγέννησης. Η αγριοσυκιά, αυτό ακριβώς προ’υ’πουθέτει, και συνεπάγεται. Την Αιωνιότητα.

Η αγριοσυκιά εκεί, είναι ένα ζωντανό Ιερό Δέντρο, με Ιστορικό παρών, από την εποχή που κατοικούσε στην περιοχή ένα Μινυακό φύλλο, οι Φλεγύες. Άκρως φιλοπόλεμοι, τους οποίους μάλιστα ο Όμηρος περιγράφει ως υβριστές. (Ομ.Υμν.Απόλ.278).

(Το γεγονός δεν εμπόδισε τον Απόλλωνα να νυμφευθεί την Κορωνίδα, κόρη του Φλεγύα, η οποία φέρεται ως μητέρα του Τροφώνιου.)

***Ο απαγορευμένος καρπός στον Χριστιανικό Παράδεισο ασφαλώς δεν είναι το μήλο.
Πουθενά δεν αναφέρεται το είδος ούτε του Δέντρου, ούτε του καρπού.....
Ποιος άραγε να ήταν ο περιβόητος καρπός;***

Στην αρχαία Ελλάδα, **Ερινεός ή Ερινεώς**, σήμαινε: **θεός, ή σύκον άρρεν**. (Ησύχιος, κ.α.)

Σ’ αυτό το μοναδικό προ’ί’όν, που δεν είναι γνήσιος καρπός, αλλά ένα συγκάρπιο, αποτελούμενο από την ταξιανθία, μαζί με την ανθοδόχη, είναι δυνατόν να αναγνωριστούν ικανότητες Ισχυροφάνειας, που έχουν ομοιοπαθητική επίδραση, και εξασκούν βάρος, τόσο στην περιοδική, όσο και στην ίδια την συνεχή Αναγέννηση.

Περίληπτικά. Το άγριο σύκο είναι ο “φορέας” που γονιμοποιεί τους καρπούς της ήμερης συκιάς.

Τόσο το άγριο σύκο, όσο και το ήμερο είναι **ο εκπληκτικότερος μικρόκοσμος,**

συγκεντρωμένων μικρόκαρπων, σε αριθμό θαυμαστό. Αμέτρητος αριθμός **σπερμάτων**, βρίσκεται περιβεβλημένος από μια λεπτή μεμβράνη η οποία **στάζει** γαλακτερό χυμό, ακριβέστερα **οπό**.

Είναι ο μοναδικός καρπός που μοιάζει ανατομικά, αλλά και οντολογικά, στους όρχεις, όπου βρίσκεται και η “καρδιά της λειτουργίας,” του ανθρώπινου όργανου αναπαραγωγής.

Μ’ αυτήν την παρατήρηση, δεν είναι δύσκολο ν’ απαντηθεί, γιατί ο ερινεός εκτός των βασικών προτερημάτων, δηλ. του να χάνει και να ξαναποκτά τα φύλλα, “να πεθαίνει και να ανασταίνεται,” δια-λέχτηκε ως ομοιοπαθητικό πρότυπο, και καθιερώθηκε ως αντικείμενο με ιερή σημασία.

Όλη την διάρκεια του έτους, και ανεξάρτητα από το εάν επικρατεί δριμύ ψύχος, διατηρεί στην άκρη των κλαδιών ένα πράσινο μάτι. Είναι αυτό που λέει και το όνομά του.

Ένας Ερι-νεός, ένας πολύ νέος. ‘Γι’ αυτό και ονομάζεται θεός, γι αυτό και εκεί **ναίει** ο θεός.

Από το ξύλο του φτειάχνονταν στην αρχαιότητα “ομοιώματα” του Διόνυσου, οι περίφημοι

δηλ. **Φαλλοί**. Απαραίτητοι σε κάθε Πομπή, η οποία αντιστοιχεί με την σημερινή λιτανεία. εικόνας επώνυμου Αγίου. Μιά ευεργετική ροή οπού διέτρεχε τον οικισμό κατά την αρχαία Πομπή, όπου επί πάντων εδέσποζε **ο Διόνυσος Συκίτης**, αλλά και κατά την σημερινή Λιτανεία Εικόνας, επώνυμου Αγίου, διακρίνεται, ένα όχι υποδεέστερο φαινόμενο.....

Όμως και στην σύγχρονη θρησκεία ο Ερινεός βρίσκεται σε θέση δεσπόζουσα. Όπως οι Βυζαντινοί πρώτοι διατείνονταν,σε μιάν αγριοσυκιά στο κέντρο του χριστιανικού Παράδεισου,σταυρώνεται και ο σημερινός θεός.ενώ ως **νυμφίος**,ομοιώνεται κατά την παροχή έργου στην ανθρώπινη κοινότητα,με τον καρπό του Θεοφανειακού Δέντρου. Το συμπέρασμα προκύπτει από τρεις τουλάχιστον συνεκδοχές. Το Δέντρο της Ζωής και του Θανάτου,το οποίο ποτέ δεν αναφέρεται ονομαστικά,είναι το ίδιο με το Δέντρο της Γνώσεως,του Καλού και του Κακού. Σύμφωνα με την Αγία Γραφή,βρίσκεται στο κέντρο του χριστιανικού Παράδεισου.Πάνω στα τέσσερα αντίθετα κλαδιά, διαδραματίζεται το περιοδικό Θεϊόν Δράμα.Εκεί ο Σωτήρας θεώνεται,ενώ ο Ιούδας αναιρείται. Εκεί οικονομείται ώστε δύο ληστές να επέχουν την υπόσταση του Καλού και του Κακού. Το πλέον επιβαρυντικό όμως στοιχείο προκύπτει από τα περίφημα **περιζώματα εκ φύλλων συκής των προτόπλαστων**.Ασφαλώς και υπήρχαν καταλλήλότερα φύλλα για να κρύψουν την γύμνια τους. Το φύλλο συκής κρύφα επιβεβαιώνει το είδος του Δέντρου της Χριστιανικής Ανθρωπογονίας. Και όχι μόνον.Ο Βούδας ενσαρκώνεται 43 φορές σε μιάν αγριοσυκιά,που μάλιστα διασώζεται έως σήμερα ζωντανή στην Ινδία.

***Ο Ερινεός Της Χάρυβδης,στον οποίο κρεμμίεται ο Οδυσσέας,είναι η καρδιά της Οδύσσειας.!!!
(Ομ.Οδ.μ,432)***

Ακριβώς το ίδιο παράλληλο,η ίδια συμμετρία,παρατηρείται στην Λειβαδιά. Στο κέντρο του αρχαίου τεμένους βρίσκεται ζωντανό το Ιερό Δέντρο σε συζυγία,σε δυνάμνη παρουσία με τον πυριτολιθικό Βωμό.Το δέντρο παρέχει μια προστασία στον βράχο,αφού τον καλύπτει με τα κλαδιά του,προστατεύοντάς τον από την θερμότητα, τον ιονισμό, τη βροχή, τα διάφορα καιρικά φαινόμενα.Τουλάχιστον αυτό γινόταν μέχρι πριν λίγα χρόνια. Πρωτού καεί. Ο βράχος ανταποδίδει την ευεργεσία, εξασφαλίζοντας στην αγριοσυκιά, την απαιτούμενη και ζωτική για έμβιο οργανισμό υγρασία.Είναι μάλιστα τέτοιας αποτελεσματικότητας ώστε,γύρω από τον Βωμό, και πάνω την ξηρή κορυφή,να βλασταίνουν φυτά υδρόφιλα και υδροχαρή!! Φαινόμενο σπουδαίο,παρά το ότι στην Θρησκευολογία είναι γνωστό ότι τέτοια ‘‘υγρασία στο Ιερό Δέντρο της κορυφής ανεβαίνει από τα ποτάμια που περιτριγυρίζουν την εξαιρετική περιοχή.’’

Ορίστε γιατί εκεί διακρίνεται αβίαστα η εκδήλωση της Αιωνιότητας.Το δυνάμνη είναι αναμφίβολα αείζωο,αφού συνεχώς υπόκειται αρμονικά στην περιοδική κοσμική Αναγέννηση. Πάνω στην επιφάνεια του εν λόγω Βωμού υπάρχει ένα τετράγωνο αβαθές λάξευμα. Είναι η περίφημη **βώμοιος έδρη**, που μνημονεύεται και από τον Όμηρο σε παρόμοιες περιπτώσεις. Ορίστε γιατί εκεί και μόνον εκεί βρισκόταν τοποθετημένο το ξύλινο ξόανο του Τροφώνιου,που αναφέρεται από τον Περιηγητή,και το οποίο οι ιερείς δεν απέκρυβαν,αλλά όπως επιγραμματικά αναφέρει το κείμενο,δεν επεδείκνυαν.Δεν έκρυβαν το ξόανο από κανέναν,αφού ακόμη και σήμερα όποιος βρίσκεται έξω από το μικρό Τέμενος της κορυφής του Μαγικού Βουνού της Λειβαδιάς,είναι αδύνατον να ρίξει’’ ιερόσυλο βλέμμα’’ στο εσωτερικό του χώρου. Το ξόανο λοιπόν,σ’ αυτήν την θέση,στην **μέση** του συμπλέγματος βράχου και δέντρου,μια αληθινή μορφή **Μεσία**,είναι φανερό ότι φορτιζόταν από τον αένναο κύκλο της αιωνιότητας έτσι όπως αυτός εκδηλωνόταν σε μια κυκλική φορά μεταξύ του άβιου ορυκτού,και του έμβιου φυτικού εκπροσώπου.Το ξόανο εκεί,σ’ αυτήν την θέση,ασφαλώς φορτιζόταν όπως ένας σύγχρονος συσσωρευτής.Ευδιάκριτα και με δυνάμεις φυσικές,πού αντλούσε από πρότυπα ενεργειακά στοιχεία

Χαίρετε δαίμονες οί Λεβάδειαν Βοιώτιον ούθαρ άρούρης...
Κρατίνος

Γινόταν ένας πλήρως φορτισμένος **δαίμων**. Μ' αυτήν την προ'υ'πόθεση αναφέρεται από τον Περιηγητή,ότι παρείχε την επιζητούμενη ευεργεσία στον μινύμενο,όταν αυτός ο τελευταίος λίγο πριν την Κατάβαση ,έφτανε στον Βωμό και θεράπευε το εν λόγω ξόανο.Τί ακριβώς σημαίνει **θεραπεία θεού,ή δαίμονος** θα εννοηθεί όταν γίνει ο προσήκων προσεχής λόγος.

Κι επειδή καμιά θρησκεία δεν είναι Καινή, και ανεξάρτητη, αλλά όλες λειτουργικά συμμορφώνονται στις βασικές αρχές της καθόλου Θεολογίας, πάντα θα περισσεύουν άδηλα επικουρικά στοιχεία. Ας γνωρίσουμε μερικά ακόμη.

Εξ αιτίας της πρότυπης Πράξης που φέρεται ότι διαδραματίστηκε κάπου,σε μιάν άγνωστη πόλη, η Σαλήμ,ονομάστηκε από τους Έλληνες Ιερή και έτσι προέκυψαν τα Ιεροσόλυμα. Η Ιερουσαλήμ.

Στην Λειβαδιά **η ιερά Λεβαδειών πόλις** αναφέρεται σε αρκετές Επιγραφές επιβεβαιώνοντας έτσι τον χαρακτήρα της Πόλης ως Ιερής. Φαινόμενο όχι συχνό στον Ελλαδικό χώρο.

Στην Ιερουσαλήμ,στην επονομαζόμενη "**οδό του Μαρτυρίου**," σώζεται μέχρι σήμερα, μια καμάρα, μια **Αψίδα**, που έχει το όνομα "**ίδε ο Άνθρωπος**."

Στον ναό του Διός Βασιλέως,πάνω στο μαγικό βουνό της Λειβαδιάς,άκρως σημαντική ήταν μια **Αψίδα**, με ζωτική σύμπραξη στην Τελετή της βασιλικής Ενθρονίσεως,αφού κάτω από την συγκεκριμένη Αψίδα,μέσα στον ναό του Διός Βασιλέως, και πολύ κοντά στο Άδυτο,βρισκόταν ο γνωστός **Θρόνος της Μνημοσύνης**

*Στην βιβλιοθήκη του Βατικανού,καλά κρυμμένο βρίσκεται,
ένα βιβλίο που έγραψε ο Απολλώνιος ο Τυανέας στο Τροφώνειο.
το περιεχόμενο του βιβλίου," περιείχε τις απόψεις του Πυθαγόρα,
και όλη την υπάρχουσα Σοφία του μαντείου του Τροφωνίου."*

Εάν θα έπρεπε να γίνει λόγος, και για το "**ίδε ο άνθρωπος**," η νύξη θα σταματούσε στην οπή του αδύτου.Μέσα στην Οπή,ο χρηστηριαζόμενος για όσους είναι σε θέση να εννοήσουν κατά την προσεκτική ανάγνωση* του κειμένου,και κάποια άρρητα πράγματα, που έντεχνα και από ανάγκη,μιάς επιβαλλόμενης Ιερής Σιωπής,υποκρύβει ο Πausανίας κέρδιζε τον μυητικό βαθμό **άνθρ-ωπος**. Στο κείμενο έχουν ήδη προηγηθεί δύο επωνυμίες του μινύμενου. **καταβάντι,και ανήρ**,δηλ."εκείνος που κατεβαίνει,και ο άνδρας." Μετά την **αναστροφή**, ή την **ενστροφή** στην **Οπή** ο μύστης τότε και μόνον αποκαλείται από τον Pausania **ά ν θ ρ -ω π ο ς**.

Απλούστατα γιατί η Οπή δεν είναι άλλο,από το θηλυκό του Οπός.

Απλούστατα,γιατί ο όρος άνθρωπος,δεν είναι όπως όλοι νομίζουν όνομα ουσιαστικό, αλλά κάτι επίθετο.Κάτι που περιγράφει κάποιαν ιδιότητα. Κάτι,που κερδίζεται μετά από κάποια ή κοσμική αναγνώριση,ή ιερή τελετουργία. Κάτι που οι ασχολούμενοι με την αρχαία Ελληνική φιλολογία, και τουλάχιστον αυτοί, θα όφειλαν και να γνωρίζουν και να διδάσκουν.....

ο Άνθρωπος,-- και --η Άνθρωπος. (ΟμΙλ.1,134)

Το ίδιο συμβαίνει με τον όρο Επίσκοπος,που είναι προ'ι'όν μιας ειδικότερης μυητικής βαθμίδας, **ο Επίσκοπος και η Επίσκοπος.** (Πίνδ.0λ.10,4)

(Εκείνο το “άνω θρώσκω,” ως ετυμολογική παραγωγή του όρου άνθρωπος, που επικρατεί ακόμη και σε Πανεπιστήμια, δεν ικανοποιεί. Ο ίδιος ο Κλήμης, πρεσβεύει **“ούκ όντες εκ των κάτω, παρά δε του άνωθεν ελθόντες.”** Η εκ των άνω έλευση, ως μία προσωπική άποψη περιγράφεται με λεπτομέρεια κατά την ερμηνεία της τελετής Θυρσοτίναξης, στην Εισαγωγή του βιβλίου,”

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ, το άντρον του Τροφώνιου.”

Ο **οπός** που καταχέεται από το Ιερό Δέντρο, πάνω στο προσ-ωπο, και το μέτ-ωπο, δίνει στον μυούμενο το προσηγορικό **άνθρ-ωπος**. Αν-θ-ρ-ωπος “ο άνω του θεού ρέων οπός.”)

*“Κείνοι γάρ(οι θεοί) τ’ άνοσοι καί άγήραοι
πόνων τ’ άπειροι, βαρυβόαν
πορθμόν πεφενυγότες Άχέροντος.”
Πίνδαρος*

Και ενώ κρίνονται στοιχεία μιας, σε διαφορετικούς γεωγραφικούς χώρους, Κατάβασης, αφού πρόκειται για την Ιερή Λειβαδιά, και την Ιερή Σαλήμ, κάποια δεδομένα σε μεγένθυση, συνειρμικά οδηγούν στην πληρέστερη Γνώση αυτής της φαινομενικά όμοιας, αλλά και ουσιαστικά ανόμοιας αντιστοιχίας. Τουλάχιστον κατά το αποτέλεσμα. Ενώ στην μια περίπτωση η μύηση είναι αποκλειστικά ατομική, και χωρίς σκοπιμότητες, στην άλλη ήδη διακρίνεται ο καθαρά πολιτικός χαρακτήρας μιας Νέας Θρησκείας. Μιας πολιτικής θρησκείας, και καθόλου θρησκευτικής, με υστερόβουλη εξουσία, την οποία επέβαλαν ανευλαβείς αρμόδιοι, ως Καινή, ως Νέα Διαθήκη.... Ανευλαβείς, οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις εκμεταλλεύθηκαν και τους κληρικούς...

Εδώ άλλωστε εκδηλώνεται, αλλά και διακρίνεται η καθοριστική Διαφορά της αρχαίας Ελληνικής θρησκείας, από τον Χριστιανισμό.

Για τον Τροφώνιο της Λειβαδιάς, κάποιο κείμενο έχει ιδιαίτερη αξία.

“ Περιμένουν (οι Χριστιανοί) να δούν τον θεό με τα ίδια τους τα μάτια, και με τα αυτιά του σώματός τους ν’ ακούσουν τη φωνή του, και με τα χέρια να τον ψάψουν. Αν αναζητούν τον θεό με τέτοιο τρόπο, τότε θα πρέπει να πάνε στα Ιερά του Τροφώνιου ή του Αμφιάραου, ή του Μόψου – εκεί να δείς θεούς με όψη ανθρώπινη, και μάλιστα να συνδιαλέγονται αληθινά και όχι ψεύτικα. Και θα τους δείς ανά πάσα στιγμή να μιλούν στους ενδιαφερομένους, και όχι να εμφανίζονται φευγαλέα μια φορά, σαν τον άλλον που τους εξαπάτησε...”
(Κέλσ. Αληθής Λόγος κ.Ζ)

Ήταν η χρήση όπως προειπώθηκε, και όπως στην συνέχεια θα πιστοποιηθεί, των Ζωντανών Φυσικών Στοιχείων, που αναδείκνυαν και επιβεβαίωναν την αεί παρουσία του ζωντανού θεού σε τέτοιους τόπους. Ορίστε, γιατί αυτοί οι Τόποι περιγράφονται από τον Θαλή, και τον Αριστοτέλη, ως **πλήρεις θεού και θειότητας**.

Στο απόσπασμα παρατηρείται ένα εγγενές σημείο αναφοράς μεταξύ των δύο θεοτήτων, που εδώ μια όμοια δραστηριότητα ενδιαφέρει, καθώς κρίνεται τόσο στη μορφή του Δρώμενου, όσο και στην όμοια σύνοδο στοιχείων που καταγράφονται σε διάφορο γεωγραφικό στίγμα.

Και όσον αφορά την όμοια ομάδα στοιχείων, υποστήριξης του Δρώμενου,αυτή ήδη παρατέθηκε. Εκτός ίσως από την διευκρίνιση ότι ό Πανάγιος Τάφος, όπου Επαναλαμβάνεται και εορτάζεται η Ανάσταση του σύγχρονου θεού,παλαιότερα ήταν Σπήλαιο λατρείας του Αδωνι. Σ' αυτόν λοιπόν τον Τάφο,ένας επώνυμος θεός,επιχειρεί μια καίρια Κατάβαση,όπου φέρεται ότι κατανικά τον Θάνατο,χαρίζοντας μια συνεχόμενη Ζωή σε κάθε πιστό της Νέας Θρησκείας.

(Νεκρώνεται και Ανασταίνεται Ένας, χαρίζοντας Ανάσταση σε Όλους.

Οι ατομικές μύσεις,καταργούνται.

Ένας θεός υποβάλλεται στο Πάθος, και κατά την επακόλουθη Ανάστασή του ευεργετείται όλη η ανθρώπινη Κοινότητα. Η μόνη υπο-χρέωση της Κοινότητας,είναι,η μύηση στη Νέα Θρησκεία.)

Ακριβώς εδώ εντοπίζεται και η ουσιαστική διαφορά από το επιτελούμενο στην Λειβαδιά δρώμενο. Την θρυλική Κατάβαση στο άδυτο του Τροφώνιου.Η διαφορά λοιπόν παρατηρείται στο γεγονός ότι στο Τροφώνειο,η μύηση είναι ατομική.Ο μνούμενος εδώ επιτυγχάνει μια ατομική Αναγέννηση. Στα Ιεροσόλυμα ο νέος θεός επαγγέλεται μιαν ολοκληρωτική Ανάσταση.

Κάποιος σύγχρονος Στοχαστής,θα αναγνώριζε στο προκείμενο,ένα είδος μοιραίας για τον άνθρωπο κατάληξης.Μιας μοιραίας για τον χθεσινό Ευδαίμονα Άνθρωπο ζοφερής και θλιβερής Κατάληξης. Ενός κυριολεκτικού θρησκευτικού ξεπεσμού,που είναι Επιταγή του φαινόμενου

Πόλις. Γι αυτό και ονομάστηκε Μοιραία Κατάληξη.Γι αυτό και οι απαρχές αυτής της μοιραίας Κατάληξης θα πρέπει να αναζητηθούν πίσω ακόμη και από την κλασσική περίοδο.

Ήδη την εποχή του Περικλή, χρηματιζόμενοι γιατροί και φιλάργυροι ιερείς,βρίσκονταν σε ημερήσια διάταξη. Ο θρησκευόμενος άνθρωπος,από την κλασσική κιόλας εποχή,χρησιμοποιεί μια θρησκεία,και μια λατρευτική πρακτική,που είναι εν πολλοίς ανίσχυρη και αναποτελεσματική. Ακριβώς γιατί χρησιμοποιεί Σύμβολα. Όλα έως σήμερα είναι συμβολικά.Από τον ζωντανό θεό, μέχρι τον συμβολικό ναό,όπου μέσα φέρεται ότι ναίει, ότι ανανεώνεται ο θεός.

Ο ζών θεός,και ο επίσης ζωντανός ερινεός απουσιάζουν.Το ομοίωμα του συμβολικού θεού,που κάποτε ήταν φτειαγμένο από το ξύλο του Ιερού Δέντρου πάνω στον Βωμό,τώρα έχει αντικατασταθεί από ευτελές ανενεργό υποκατάστατο.

Το παλαιότερο ξόανο ήταν όντως φορτισμένο με ενέργεια.

Για να γίνει αντιληπτή η δυσθεώρητη διαφορά,παρατίθεται ένα φθέγμα που αποτελεί επιστέγασμα και καταστάλαγμα της αρχαίας Ελληνικής Θρησκευτικής Σκέψης και Σοφίας.

“ ο θεός ζώνον αοίδιον άριστον.” (Αριστλ. Μλ 7,1072, b 29), και ενώ διευκρινίζεται ως **“ζώνον νοητόν”** (Αριστλ. τε. 16,1335, b 7) είναι αυτός που δέχεται θυσίες αιματηρές και αναίμακτες.

Όμως,επειδή τα όσα προηγήθηκαν,είναι απόψεις ερασιτεχνικές,οι οποίες στερρούνται όποιασδήποτε επίσημης,γνωστικής αξίας του αντικειμένου,ας αλλάξουμε κλίμα,και ας γνωρίσουμε ανυπέρβλητους Επιστήμονες,στην άρθρωση λόγου,που καταθέτουν σχετικά με το Τροφώνειο. Ας μάθουμε επι τέλους από επιφανείς Πανεπιστημιακούς,πώς και με ποιόν τρόπο, **“ στο μαντείο του Τροφώνιου, οι ιερείς εξαπατούσαν τους επισκέπτες και τους τρώμαζαν.”**

Υπάρχουν απτυχίωτοι με στοιχεία,όπως και πτυχιούχοι αστοιχείωτοι.

**Μια ξεχωριστή συνάντηση φιλοδοξεί να έχει
αυτές τις μέρες στο Βιέτναμ,ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
πέραν της πολιτικής ηγεσίας της χώρας,επιθυμία
του Κάρολου Παπούλια είναι να δει τον υπέργυρο στρατηγό
Νγκουγιέν Γκιάπ,τον άνθρωπο που τσάκισε
δύο αυτοκρατορίες,τη γαλλική το 1954,
και τους Αμερικανούς στην συνέχεια.
Ο ζωντανός θρύλος ηλικίας σήμερα 96 ετών,
δεν είχε σπουδάσει την τέχνη του πολέμου.
Ήταν καθηγητής Ιστορίας.**

Εφημ. 'ΕΘΝΟΣ' 12-10-08

**Ο Απάτσι Τζερώνυμο,ο περίφημος Ινδιάνος Αρχηγός,μετά το τέλος του
πολέμου,δίδαξε πολεμική τέχνη στην Στρατιωτική Ακαδημία των ΗΠΑ.**

AMERIKAN HERITAGE

Κάτι, ανάδρομο όμως, και αφύσικο, από πλευράς,υψηλόβαθμων μάλιστα επιστημόνων,
παρατηρείται σήμερα στις διάφορες αναφορές που σχετίζονται με το Μαντείο του Τροφώνιου.
Τέσσερις επιφανείς Πανεπιστημιακοί καθηγητές,οι οποίοι έχουν ασχοληθεί τα τελευταία χρόνια με
την Λειβαδιά και το αρχαίο μαντείο της,διατυπώνουν απόψεις που προκαλούν τουλάχιστον απορία.

Οι απίστευτες εκτιμήσεις ενός από τους τέσσερις, του κ. Pierre Bonnechere, καθηγητού,
διευθυντού του Κέντρου Κλασικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μοντρεάλ, σχολιάστηκαν ήδη στο
πρώτο Σημείωμα. Πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι,ο τίτλος και τα όποιαδήποτε πτυχία δεν
περιποιούν τιμή στον κ. καθηγητή να ισχυρίζεται ούτε λίγο ούτε πολύ,πως

‘‘η Λειβαδιά δεν μπορεί να υπερηφανευθεί για κάποιον τάφο του Τροφώνιου.’’

Και μάλιστα η θέση αυτή να προβάλλεται ως επίσημη άποψη του Πανεπιστημίου του Καίμπριτζ.
‘‘Αλλ’ όποιος έχει, έστω και επιφανειακά ασχοληθεί με το Τροφώνειο,γνωρίζει ότι το μαντείο,ήταν
και ο τάφος του ήρωα, το μνήμα, (τούτον έγνωσαν είναι τόν τόπον τού μνήματος.) ένα μνημείο
του Τροφώνιου. (Σχολ.Λουκιαν.1,191,2. Σχολ.Αριστφν.Νεφ.503-6. κ.α.)

Το ίδιο άλλωστε συνέβαινε και στα λοιπά μαντεία.Σε όλα υπήρχε τάφος. Διαφορετικά,ένας
χρησμός ήταν αδύνατον να δοθεί.Ο τάφος του Θνήσκοντος Θεού,ή του επώνυμου ήρωα,είναι το
ενδιαίτημα όπου διαμένει με μια διπλή οντότητα. Εκπροσωπεί τους ζωντανούς στον Άδη,ενώ
συγχρόνως είναι και αντιπρόσωπος των νεκρών στην ανθρώπινη κοινότητα. Έτσι μόνον είναι
δυνατό να λειτουργήσει ένα χρηστήριο.Το οποιοδήποτε χρηστήριο.

Διαφορετικά και κατά κανόνα,οι απλοί ιερείς θα έπρεπε να εξαπατούν την όντως καταναγκαστική σε ιερότητα,αρχαία Ελληνική θρησκευτική συνείδηση.”
Εδώ ο Γαλλοκαναδός καθηγητής παρουσιάζει αναγνωστικό έλλειμμα,και επιστημονική έκπτωση.

*Οι νικημένοι του πολέμου
παραδίδουν τα ξίφη στους νικητές.*

Κάποιος άλλος,Πανεπιστημιακός,ο σπουδαιότερος ίσως από τους τέσσερις, ο Walter Burkert, πολυγραφότατος σε θέματα της αρχαίας Ελληνικής θρησκείας,καθηγητής του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης,στο ογκοδέστατο έργο του,’’ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ,’’Εκδόσεις Μ.Καρδαμίτσα 1993,έχει τις εξής σχετικές απόψεις.

‘‘ οι ιεροί τόποι πρέπει να δηλώνονται με σαφήνεια,αλλά φυσικές ιδιότητες είναι μάλλον ακατάλληλες γι’ αυτόν τον σκοπό.Σπήλαια και κοιλώματα παίζουν περιθωριακό μάλλον ρόλο. Το άγριο,πλούσιο σε πηγές,βραχώδες φαράγγι στην Λειβαδιά δάνεισε ορισμένα στοιχεία στην χθόνια λατρεία του Τροφώνιου.’’ Ο.α.σελ.194

‘‘Βεβαίως η λατρεία δεν ήταν κάποια απήχηση της εμπειρίας του τοπίου.’’ Σελ.193.

Η τελευταία φράση σηματοδοτεί και το μεγάλο υπόλοιπο άγνοιας γύρω από την αρχαία Ελληνική Θρησκεία. Στο προκείμενο εντοπίζεται μια καθοριστική αυτοαναίρεση,και όχι ένα απλό λάθος. Μια τέτοια άποψη ισοδυναμεί με ομολογία και κατάθεση κενού γνώσεως όλης της Αρχαίας Ελληνικής Θρησκείας. Σφάλμα εξόχως σοβαρό,για καθηγητή Ιστορίας των Θρησκειών. Αυτό,γιατί στην πραγματικότητα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο.

Η λατρεία ήταν αποκλειστικά η απήχηση της εμπειρίας του τοπίου.

Πουθενά στην αρχαία Ελλάδα δεν Επαναλαμβανόταν μια ίδια Τελετουργία,μια ίδια Ακολουθία,ένα ίδιο Δρώμενο.Ο κάθε τόπος είχε και το δικό του Ιερό Τυπικό.

Η ιδιαιτερότητα των στοιχείων του κάθε Τόπου εκμαίευε, γεννούσε το κάθε Δρώμενο. Ο ειδικός αέρας,το ειδικό νερό,το ειδικό χρώμα,ακόμη και η ειδική φωτιά του κάθε επώνυμου Ιερού Τόπου,είχαν μια μοναδικότητα.

Στο άδυτο,του Τροφώνιου,το δρώμενο ήταν αποκλειστική παραγωγή από άβιο πυρίτιο και έμβιο αίμα κριού.

Τα αποκλειστικά στοιχεία, του Ιερού του Τροφωνίου που παρατέθηκαν προηγουμένως, δεν συναντώνται σε κανέναν Ελληνικό Χώρο, από τον Μαραθώνα, έως την Κόνιτσα, ή το Σιδηρό-καστρο. Όμως δεν είναι το μοναδικό παράδειγμα. Ως επιβεβαιωτικό της ιδιαιτερότητας του κάθε τόπου, βαρύνουσα αξία έχει το ακόλουθο. Ο αέρας των Δελφών σύμφωνα με τον Πλούταρχο κοσμείται από την ιδιοσυστασία του. Το ίδιο συμβαίνει και με την Δωδώνη.

Σύμφωνα μάλιστα, με μελέτη που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό ‘Περισκόπιο της Επιστήμης,’ μια ίδια ποιότητα καταγράφηκε μόνον στην Σουηδία, από ολόκληρη την Ευρώπη. Το νερό με τις αντιθετικές ιδιότητες της Λήθης – Μνημοσύνης, πηγαζε παραγωγικά, μόνον στην Λειβαδιά. Κισσός υπήρχε και πλησιέστερα στην Αθήνα, όμως οι εξ Αττικής μαινάδες σύμφωνα με τον Ευριπίδη, **σείουν τον μεγαλύτερο Βάκχειο Βότρυ, στην δικόρυφη πλάκα των Δελφών.**

Ο Οδυσσέας στέλνεται στη Ακρη του Ωκεανού για να διανοίξει έναν πηγούσιο, ενός πήχυ βόθρο, και να επιτελέσει μίαν αιματηρή θυσία, Ψυχαγωγίας, Ανάκλησης δηλ. ψυχών από τον Άδη. Γιατί στην άκρη του Ωκεανού; Ένας βόθρος θα μπορούσε να ανοιχτεί όπουδήποτε. Αλλά ένας βόθρος στο όπουδήποτε, θα ήταν ανίσχυρος στην παραγωγή Θρησκευτικού Έργου.... Σ’ έναν τέτοιο βόθρο, θα χυνόταν αίμα για το τίποτα....

Ορίστε γιατί στην Θρησκευολογία τονίζεται ότι ο κάθε Ιερός Τόπος, δεν ιδρύεται, δεν ανακαλύπτεται καν από τον άνθρωπο, αλλά αποκαλύπτεται σ’ αυτόν, εξ αιτίας των εξαιρετικών εκεί φαινομένων. Το κάθε Θρησκευτικό Κέντρο είναι φορτισμένο από τις λογής επιμερισμένες Επιφάνειες, Ισχυοφάνειες, Ιεροφάνειες, και τέλος Θεοφάνειες που συμβάλλουν στην προέλευση και εκδήλωση εκείνου που είναι γνωστό αργότερα, ως Θρησκευτικό Συναίσθημα.

(Ακόμη και σήμερα είναι δυνατόν, να καταγραφούν διαφορετικές εντυπώσεις, και συγκινήσεις μεταξύ ενός Κοσμικού, και ενός Ιερού Χώρου. Μια απλή είσοδος στον σύγχρονο ναό, παρά το ότι είναι υποκατάστατο και Σύμβολο της άλλοτε φυσικής ενδιαίτησης, (νέωσης-νεώς-ναός) που έχαιρε κάποτε ο θεός, επιβεβαιώνει αυτήν την διαφορά. Και βέβαια μια απλή είσοδος, όχι αποκλειστικά στον συμβολικό σήμερα ναό. Και σε άλλους χώρους είναι δυνατόν να παρατηρηθεί κατάνυξη, και εξωκοσμική συμπεριφορά. Οι Θεοφανειακοί Τόποι διαιωνίζονται πάντοτε αναλλοίωτοι.

Πολλά χριστιανικά μοναστήρια, και εξωκκλήσια, αρκετά ως κατάλοιπα αρχαιότερων χώρων λατρείας, με την κληρονομική παρουσία των τεσσάρων στοιχείων, διατηρούν την εξαιρετική ταυτότητα του διαχρονικού Ιερού Χώρου.

Μ’ αυτές τις προ’υ’ποθέσεις ένα είδος αντίθεσης, είναι διακριτό, στις αστικές εκκλησίες-Σύμβολα. Οι αστικές εκκλησίες ιδρύονται σήμερα με κριτήρια αποκλειστικώς δημογραφικά.

Μάλιστα, το τελευταίο αμάρτημα των εκκλησιαστικών Ταγών, είναι ότι κατάργησαν από τους ναούς, το νερό. Ένα από τα τέσσερα κοσμογονικά Στοιχεία, απαραίτητο για την τέλεση της κάθε Ιερής Ακολουθίας. Αλλ’ έτσι η παραγωγή θρησκευτικού έργου, αποβαίνει ημιτελής.

Ο Αριστοτέλης δεν πρέπει να παραβλέπεται. **“οὐδὲν κολοβὸν προσφέρομεν πρὸς τοὺς θεοὺς.”)**

***‘‘Η επιστήμη, περί των καθόλου έστιν υπόληψις
και των εξ ανάγκης όντων.’’ Αριστλ.***

***[Ο ορισμός σημαίνει ότι όσοι Επιστήμονες
όποιασδήποτε επιστήμης, κομπορρημονούν,
γίνονται θλιβεροί. Το πολυδιαγνωστικό τους συνοψίζεται
απλά σε μιάν υπό-ληψη εκ του καθόλου.
Ούτε κάν το ήμισυ.]***

Ένας τρίτος πανεπιστημιακός ο Πολυχρόνης Κ.Ενεπεκίδης, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου της Βιέννης, αναφερόμενος στην περιγραφή του περιηγητή Hettner, την σχετική με το μαντείο του Τροφώνιου, τελειώνει ως εξής.

‘‘στη σπηλιά του Τροφώνιου....σ’ αυτό το μαντείο, ποιά υπνωτικά και φρικιαστικά ακόμη μέσα χρησιμοποιούσαν οι ιερείς και οι ιέρειες (!), για να ανάψουν (!), την εύπιστη φαντασία των μεμυημένων, και να προκαλέσουν τον εκστασιασμό τους.’’

Σύμφωνα με τον καθηγητή κ. Ενεπεκίδη, τα μαντεία που καθόριζαν τις τύχες ολόκληρων κρατών, πόλεων, αποικιών, που τα συμβουλευόνταν σε καταστάσεις φυσικών καταστροφών, πριν από κάθε μάχη ή πόλεμο, που οδηγούσαν βασιλείς και στρατηγούς να θυσιάσουν, οι ίδιοι ή τα παιδιά τους, ήταν ένα έργο απάτης διεφθαρμένων ιερέων. Αυτή ήταν λοιπόν η περίφημη αρχαία Ελληνική θρησκεία, των ποιητών, των φιλοσόφων, των ιστορικών, και όλων των επιφανών που γέννησε αυτή η χώρα ; Ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης έχουν διαφορετική άποψη. Το Ιερό του Τροφώνιου, επισκέφτηκαν επιφανείς προσωπικότητες. Εκεί μυήθηκαν οι Μακεδόνες βασιλείς, από τον Αμύντα και τον πολύ Φίλιππο, έως τον Αντίοχο τον Δ/ τον Επιφανή. Ο Επαμεινώνδας πήρε από εκεί χρησμό, που τελικά, οδήγησε στην ηγεμονία της Ελλάδας. Άραγε τι είδους ιερείς ήταν αυτοί που τρόμαζαν τέτοιους ανθρώπους, ώστε να υπάρχει κίνδυνος να χάσουν το γέλιο τους για όλη τους τη ζωή; Οι αρχαίοι ιερείς σε τίποτα δεν διέφεραν από τους σημερινούς. Ακόμη και στην ιερατική Στολή Σε όλα βεβαίως τα μαντεία, αλλά ειδικότερα στο Τροφώνειο, συνέβαιναν τελείως διαφορετικά πράγματα. Θα τα γνωρίσουμε στην συνέχεια.

Ο Ηράκλειτος έλεγε ότι η Σίβυλλα επί ***‘‘χίλια χρόνια, φθεγγομένη άκαλλώπιστα, άγέλαστα καί άμύριστα έξικνείται τή φωνή διά τόν θεόν.’’***

Συναντήθηκε ήδη, ο Κλήμης να συνομολογεί το δικό του όμοιο φθέγμα. ***‘‘οι χρησμοί τα εις την θεοσέβειαν ημίν εναργέστατα προτείνοντες, θεμελιούσι την αλήθειαν.’’***

Βεβαίως δεν γίνεται να μην επανακάμψει ο δικός μας Πλούταρχος. ***‘‘Όταν η Πρόνοια των θεών εγκατέλειψε τους Έλληνες, πήρε ως αποσκευές τα χρηστήρια.’’***

Ο τέταρτος καθηγητής,κ.Νικ.Παπαχατζής,του οποίου μάλιστα η εργασία ‘ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ,’ βραβεύθηκε από την Ακαδημία Αθηνών,σχολιάζοντας την Λειβαδιά του Πανσανία,σημειώνει πολλά παράδοξα. **Επιγραμματικά, ελέγχεται εφ’ όλης της ύλης.** Απορρίπτει την θέση του μαντείου στον λόφο ‘Προφήτης Ηλίας,’ με το αιτιολογικό ότι απέχει μισή ώρα από τις πηγές. Ωστόσο ο Περιηγητής αναφέρει σαφώς την θέση,πάνω σε κάποιο όρος. Περισσότερο όμως επιβαρυντικός στο προκείμενο είναι ο λόγος του Απολλώνιου του Τυανέα. Ο περιβόητος μύστης εμφαντικά δηλώνει ότι κατά την επίσκεψή του στο άδυτο, περπάτησε. .Περπάτησε πολύ.Αλλοιώς εκείνο το βαρύ, **‘εις Τροφώνιου εβάδισεν,’** δεν θα είχε λόγο ιδιαίτερης αναφοράς.Τί σημαίνει άραγε **‘στον Τροφώνιου βάδισε;’** Τι άλλο,από το δεδομένο ότι μετά το λουτρό στην Έρκυνα,ο δρόμος μέχρι το Χρηστήριο πάνω στο όρος, ήταν μακρύς; Άλλωστε και στην περίπτωση της Επιδάου εντοπίζεται ένα ίδιο φαινόμενο. Το μεν Ασκληπιείο βρίσκεται στην κοιλάδα,ο δε τάφος του τοπικού ήρωα Μαλεάτα,πάνω στο όρος,που επίσης απέχει μισή ώρα από το Ασκληπιείο,και συμπτωματικά ονομάζεται κι εκείνος ‘Προφήτης Ηλίας.’ (και η Κατάβαση του σύγχρονου θεού,περιέχει το γνωστό Στάδιο της Πορείας προς το Όρος.)

Διατυπώνει την άποψη ότι: **“το δάπεδο (του ναού του Διός) στρωμένο με ογκώδεις πωρόλιθους,- ενώ ο στυλοβάτης και ο τοιχοβάτης του σηκού,έγιναν με εκλεκτό ασβεστόλιθο,λατομημένο επί τόπου. Τα σωζόμενα κατάλοιπα αποτελούν μάρτυρες μιάς ακόρεστης φιλοδοξίας των Λεβαδέων να χτίσουν έναν εξαιρετικά μεγάλο ναό,σε τόσο μεγάλη απόσταση από την Πόλη..”**

Η αλήθεια είναι ότι ο πωρόλιθος έφτασε από πολύ μακρινά,ίσως από την Κόρινθο,ενώ ο ‘εκλεκτός ασβεστόλιθος’ ήρθε στην κορυφή του λόφου από πολύ χαμηλά, όπου υπάρχει σύμφωνα με την Επιγραφή (I.G.VII,3073) **“η σκληρή Λεβαδεική πέτρα.”** Στην κορυφή,αλλά και σε όλη την έκταση που εκτείνεται ο λόφος,δεν υπάρχει ασβεστόλιθος. Το κόστος μεταφοράς ήταν τεράστιο για **‘επαρχιακή αρχιτεκτονική.’** Τηρουμένων των αναλογιών,είχε την ίδια ακριβώς επίπονη εργασία,που καταβλήθηκε κατά την μεταφορά των δομικών μελών του Παρθενώνα,έστω από τους πρόποδες της Ακρόπολης.

Το λάθος όμως για να γίνει αντιληπτό,αναγνωρίζεται στον ισχυρισμό: **“λατομημένο επί τόπου,”** που κυριολεκτικά ακούγεται τόσο άστοχο,όσο θα ήταν και ο ισχυρισμός,ότι οι Αθηναίοι, λατόμησαν τα μάρμαρα του Παρθενώνα,επί τόπου,πάνω στην Ακρόπολη.

Η δεύτερη αστοχία,πάνω στο ίδιο Σχόλιο,έχει ως εξής: Τον υπερμεγέθη ναό του Διός Βασιλέως στην Λειβαδιά, ίδρυσε ο γνωστός Αντίοχος Δ΄ ο Επιφανής,και ήταν ‘εκ κατασκευής’ ημιτελής. Το γιατί θα διαπιστωθεί αργότερα,κατά την ερμηνεία του Δρώμενου. Αλλά η δαπανηρότατη κατασκευή,θα έπρεπε να έχει εμβάλλει την ιδέα,ότι **“τόσο μακριά από την Πόλη,”** δεν ναοδομεί κάποιος τόσο τεράστιο ναό,για να χρησιμοποιηθεί περίπου ως σημερινό ξωκκλήσι.

Ο τεράστιος ναός,με την μοναδική επωνυμία του **Διός Βασιλέως**,και την αποκλειστική στον ηπειρωτικό Ελληνικό χώρο,ύπαρξη Αψίδας, υπονοεί ήδη την υφέρπουσα Βασιλική Μύηση,στο Θρησκευτικό Κέντρο της Λειβαδιάς,στο οποίο οι Μακεδόνες βασιλείς,από τον παππού του Μεγ.Αλέξανδρου, είχαν ισχυρή παρουσία και δράση.Είναι ευκαιρία να τονιστεί ότι μ’ αυτήν την προ’υ’πόθεση,**ο ναός ασφαλώς εντασσόταν άμεσα στο Τυπικό του Ιερού.**

Λάβαινε μέρος στην χρησιμοδοσία.Ήταν αναπόσπαστο τμήμα της Ακολουθίας. Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι,ο χρηστηριαζόμενος,έτσι ή αλλιώς ανέβαινε πάνω στον λόφο. Στον ‘πολύ μακριά’ για μερικούς λόφο.....

Απαράδεκτο όμως λάθος,για πανεπιστημιακό,όπως ο καθ.Παπαχατζής, και η ομάδα εργασίας του,καταγράφεται κατά την αναπαράσταση του καθ' αυτό μαντείου-αδύτου-χρηστηρίου. Χωρίς καμία προσωπική άποψη,αντιγράφεται και αναπαράγεται ένα Σχέδιο,φιλοτεχνημένο τον 19^ο αιώνα,το οποίο είναι έργο δύο Γερμανών Περιηγητών. Σε όσους έχουν ασχοληθεί με το Τροφώνειο,είναι γνωστό,επειδή μεταφέρεται και προτείνεται από πολλούς παράγοντες. Από τα τουριστικά φυλλάδια του Δήμου Λειβαδιτών,έως τα ‘‘επιστημονικά’’ Περιοδικά, των Αρχαιολογικών Δελτίων. Απεικονίζει ‘‘το μαντείο σε κάθετη τομή.’’ Ο αντίλογος συνοψίζεται στα εξής: Η αναφερόμενη από τον Περιηγητή,**στενή και ελαφρά σκάλα**,δεν μπορεί να είχε δεκατέσσερα σκαλοπάτια,για ένα ύψος υπολογίσιμο σε μόλις δύο μέτρα περίπου,γιατί σε μια τέτοια περίπτωση,δεν θα υπήρχε χώρος να πατήσει κάποιος.!!!

(Είχε,ή πρέπει να είχε,σύμφωνα με τις σκάλες Καταβάσεως,Αναβάσεως οι οποίες στο προκείμενο αγνοούνται,μόλις επτά σημαδιακά σκαλοπάτια.Το πρώτο ήταν από μολύβι,και αντιστοιχούσε στον ουρανό του πλανήτη Κρόνου,το δεύτερο από κασσίτερο στην Αφροδίτη,το τρίτο από ορείχαλκο στον Δία,το τέταρτο από σίδηρο στον Ερμή,το πέμπτο από κράμμα μετάλλων στον Άρη,το έκτο από ασήμι στην Σελήνη,και το έβδομο από χρυσάφι στον Ήλιο.(Ωριγ.κ.Κέλσ.6,22)
Η σκάλα ήταν, με βεβαιότητα μεταλλική,γι’ αυτό άλλωστε περιγράφεται ως στενή και ελαφρά.)

Άλλο λάθος επισημαίνεται στην Περίφραξη.Με δεδομένη την μαρτυρία του Απολλώνιου Τυανέα, ότι για να επιτύχει την αυθαίρετη είσοδο στο άντρο,ουσιαστικά δηλ.μια διάρρηξη του χώρου, αναγκάστηκε να ξεριζώσει τέσσερις οβελίσκους,αυτή η Περίφραξη,που σχεδιάστηκε και ως τρόπαιο μεταφέρεται,δεν μπορεί να είχε τους οβελίσκους τα κολωνάκια του πλέγματος σε τόσο αραιή απόσταση. Έτσι εισχωρεί κάποιος άνετα,και ανάμεσα,και περνώντας από πάνω,αφού το ύψος σχεδιάστηκε πολύ χαμηλό.
Κάτι επίσης απαράδεκτο για θρυλούμενο Μαντείο,Τάφο, Χρηστήριο,και κυρίως πρώην ενδιαίτημα,’’**Τροφώνιος ποιήσας κατωρυχήν οίκισιν διετέλει**,’’είναι η απερίσκεπτη έκθεση του εσωτερικού χώρου στην βροχή.!!!

Τραγελαφική εικόνα παρουσιάζει και η αναπαράσταση της περίφημης Οπής,που αναφέρεται από τον Πausανία.Έχει τοποθετηθεί στο πλά’ι’ μεταξύ του δαπέδου και του οικοδομήματος,απ’ όπου μάλιστα φαίνεται άνθρωπος σε αφύσικη σωματική θέση,έτοιμος να περάσει κάπου.
Στο κείμενο τέτοια φιλολογική μαρτυρία δεν υπάρχει Διατυπώνεται με ζωντανό τρόπο είναι αλήθεια,μια δίνη ποταμού και ένα βίαιο καταβύθισμα,αλλά αυτό για όσους μπορούν να αναγνώσουν με ηρεμία το κείμενο είναι υποθετικό.Είναι ένα παράδειγμα Παραδίδεται με έναν υποθετικό λόγο.Με μια λεγόμενη δυνητική ευκτική έγκλιση.

ἀποκρύψειεν ἄν ‘‘μια δίνη ενός ποταμού **θα ήταν δυνατόν** να αποκρύψει κάποιον....’’
Και όχι βέβαια ότι τον αποκρύβει στ’ αλήθεια....

Με σαφήνεια περιγράφεται ότι η Οπή είναι πλάτους μόλις δύο σπιθαμών.

Και το σπουδαιότερο,ότι μπορεί να χωρέσει μόνον την άκρη των ποδιών.

Τώρα,πώς γίνεται από δύο σπιθαμών άνοιγμα μια δίνη ποταμού κυριολεκτικά να ρουφήξει έναν άνθρωπο,και στην συνέχεια πώς γίνεται αυτός να επανεμφανίζεται με τα πόδια μπροστά,είναι κάτι ανάμεσα στο εξωφρενικό και ανήκουστο....Θα ήταν τραγικό,αν δεν ήταν γελοίο.ή το αντίστροφο.
(Μάλλον πρέπει να έχεις πτυχίο για να το καταλάβεις.)

Εκείνο πάντως που έχει την βαρύτερη σημασία στο προκείμενο είναι η σαφέστατη κατάθεση εύστοχου λόγου και από τον Pausanias,και από τον Ευριπίδη.Ο πρώτος μεταχειρίζεται το ρήμα **αναστρέφω**,και δεύτερος το **ενστρέφω**.Και τα δύο δεν μιλάνε για πηγαιμό και Επιστροφή, αλλά για είδος αναστροφής και συστροφής μέσα στην αβαθή αύλακα που έφεραν σε φώς οι ανασκαφές από την πρώτη κιόλας ημέρα.

Σήμερα οι τροχαίες πινακίδες τουλάχιστον,δείχνουν εμφανέστατα,τι σημαίνει Αναστροφή.!!!

Υπάρχει ένας ακόμη καθηγητής.Ένας πέμπτος καθηγητής.Ο καθ' ύλην και αρμοδιότητα διορισμένος από το Υπουργείο Πολιτισμού,Έφορος Αρχαιοτήτων Βοιωτίας. Όμως επειδή,τόσο οι απόψεις του,όσο και τα έργα και ημέρες της Θ' Εφορείας .Προϊστορικών.και Κλασσικών .Αρχαιοτήτων . για την αρχαιολογική έρευνα, και το πολιτιστικό παρόν της Λειβαδιάς,είναι πολύ σοβαρές,θα σχολιαστούν εδώ στο τέλος της σειράς για το Τροφώνειο.

* Προσεκτική ανάγνωση του κειμένου δείχνει ότι, ο Πausanίας δεν πραγματοποίησε Κατάβαση στο άντρο.Το εγχείρημα της Κατάβασης ήταν ένα αληθινό Πάθος.Πολύ λίγοι φέρεται ότι το είχαν κατορθώσει Με το σχήμα λόγου **“άλλους τε ειδών και αυτός τω Τροφωνίω χρησάμενος**, και κάπου αλλού **είρηταί μοι**, δηλ.μου τα διηγήθηκαν” πληροφορεί,ότι έκανε μια απλή χρήση. Στο Τροφώνειο συνέβαιναν διάφορες δραστηριότητες.Πολλές άγνωστες **φοιτήσεις**. Μία τουλάχιστον μαρτυρία του Πολύαινου αναφέρει ονειρομαντεία.Στο Ιερό του Τροφώνιου μπορούσε κάποιος να σπουδάσει εκτός των άλλων, Μετεωρολογία,Ιατρική,ακόμη και Διαιτητική,αφού πολλές Επιγραφές αναφέρονται σε όσπρια,λαχανικά,κρέατα ακόμη και ψάρια...

Στάθης Βαλλάς
vallas.stathis@gmail.com

Για να γνωρίσουμε το Τροφώνειο 6

Ο Μυητικός Κύκλος

Ευ-τυχία, θα ήταν δυνατόν να χαρακτηριστεί,η διάσωση της περιγραφής του Περιηγητή, η οποία αναφέρεται στο Τυπικό,στην Τελετουργία,στο Δρώμενο,που διαδραματιζόταν στο λεγόμενο μαντείο του Τροφώνιου.

Τονίστηκε ήδη ότι,και το Άδυτο - Χρηστήριο,αλλά και η περιγραφή του Περιηγητή, αποτελούν Μοναδικότητα, μεταξύ όλων των αρχαίων Ελληνικών μαντείων.

Το γεγονός καταδείχνει συγχρόνως και την σπουδαιότητα του περίφημου μνημείου,της Λειβαδιάς. Απερίφραστα υποστηρίζεται ότι αποτελούσε το μοναδικό Ιερό του αρχαιοελληνικού Κόσμου, στο οποίο γινόταν μια τελετουργική Κατάβαση στον Άδη. Έναν εξαιρετικό δηλ. Τ-όπο Έμμεση μαρτυρία της πρότασης έρχεται από ένα κείμενο του Λουκιανού,στο οποίο περιγράφεται μια Κατάβαση στον Άδη,που έγινε κάπου στην Μεσοποταμία,αλλά η επακόλουθη Ανάβαση στον Επάνω Κόσμο,πραγματώθηκε στην Λειβαδιά.

Επειδή μάλιστα η περιγραφή του Πausανία,παρά τις τολμηρές αποκαλύψεις κατά την έκφραση του Ιερού Λόγου,που από την φύση του είναι άρρητος, πολλά είναι εκείνα που αποκρύβει,η συμπλήρωση της όλης εικόνας,μιάς διανυγστερης Εικόνας,σχετικής με την Κατάβαση στο βασίλειο του Πλούτωνα,προκύπτει και αναγνωρίζεται στο προαναφερθέν κείμενο,του Λουκιανού,με τον τίτλο : ΜΕΝΙΠΠΙΟΣ Ή ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΕΙΑ

Απ' αυτήν την, κατά κάποιον τρόπο,αθυρόστομη Πραγματεία, θα γίνει και το έναυσμα της επίσκεψης στο Άντρο του Τροφώνιου.

Στον Pausanία η επιβεβλημένη Ιερή Σιωπή απαγόρευε την ακριβή αναφορά των καθορισμένων ημερών εξαγνισμού,**ήμερών άγνείας**,οι οποίες εξ αιτίας του αρμονικού Χρόνου,ήταν αυστηρά καθορισμένες.

Ένα δηλ.διάστημα,στο οποίο, ο μυσούμενος διαβίωνε σε κλίμα σωματικής και πνευματικής Κάθαρσης. Στο κείμενο λοιπόν του Περιηγητή,είναι τελείως ασαφής ο αριθμός αυτών των ημερών.Περιγράφονται ακαθόριστα και εν συντομία ως **τεταγμένες ημέρες**.*

Αντίθετα στην διήγηση του Λουκιανού, οι ημέρες παρα προσδοκίαν αναφέρονται.

Ήταν 29 περίπου.Ένας πλήρης δηλ.Σεληνιακός κύκλος.

Τα κριτήρια που καθιέρωσαν αυτό το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα,ώστε να χρησιμοποιείται κατά την Μύηση,είναι όντως θαυμαστά.

Πάνω απ' όλα όμως δείχνουν με σαφήνεια την Σοφία της Θρησκευτικής Πρακτικής.

‘‘ γής παῖς εἰμί καί οὐρανοῦ ἀστερόεντος’’
(κείμενο ταφικῆς πινακίδας)

Ἡ παρατήρηση εἶχε ἤδη ἀποδείξει ὅτι ὁ ἀνθρώπινος ὁργανισμός, ἐπηρεάζεται ἀμεσα ἀπό τις λεγόμενες Σεληνιακές Φάσεις. Ὅπως ἀκριβῶς στα φυτά, ἐτσι καί στα ζῶα, οἱ χυμοί ἀνεβαίνουν καί κατεβαίνουν στα σώματα, παρακολουθώντας τὸ ‘‘ ἄδειασμα καί τὸ γέμισμα’’ τοῦ Φεγγαριοῦ. Τὸ γεγονὸς ὡστόσο δὲν εἶναι τὸ σπουδαιότερο.

Ἡ συγκεκριμένη διεργασία, με πολὺ Σοφία, εἶναι ἢ ἐστὼ πρέπει νὰ εἶναι, συμπέρασμα καί ἀντίληψη πὼς ὅ,τι συμβαίνει στὸν Μεγάκοσμο(δηλ. στὸ Σύμπαν), ἐλαχιστοποιημένο φτάνει μέχρι τὸν Μικρόκοσμο (στὴν Γῆ).

Σαφέστερα.

Αὐτὴ ἡ ἐξεζητημένη κίνηση τῶν υγρῶν ὅλου τοῦ ἐμβίου Κόσμου, πὺ σημειώνεται ὡς Κατέβασμα, Ἀνέβασμα, ἐκδηλώνεται μὲν στὴν Γῆ, ἀλλὰ ἀσφαλῶς ὡς **αἰτία**, ἐρχεται ἀπὸ τὸ διάστημα.

Εἶναι, ἢ ἐστὼ πρέπει νὰ εἶναι, τὸ υποπολλαπλάσιο τοῦ Φαινομένου, τὸ ὁποῖο ὁ Ἀριστοτέλης περιγράφει ὡς **Ἀναπνοὴν τοῦ Σύμπαντος ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται στὸν Αἰθέρα**. Ἐτσι ἐδῶ παρατηρεῖται ἓνα σύνδρομο με τὸ Μεγάλο Κοσμικόν, ἀλλὰ ἐλλασσον φαινόμενο, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴν Μύση, εὐστοχα ὀνόμασαν, **Ἀνάβαση καί Κατάβαση**.

Δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν Μικρὸ Κύκλο τῶν περίπου 29 ἡμερῶν.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ διάστημα εἶναι ὁ ἐλαχιστοποιημένος κραδασμὸς τῆς Ἀναπνοῆς τοῦ Σύμπαντος στὸν Αἰθέρα. Εἶναι ὁ ἐλάχιστος Χρόνος τῆς ἀναπνοῆς.

Εἶναι ἤδη γνωστὸ ὅτι ὁ χρόνος δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓνα μήκος μετρούμενης κίνησης.

Ὁ Χρόνος εἶναι ἐκεῖνο πὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν ταχύτητα Κίνησης μεταξὺ δύο σημείων.

Επειδὴ ὁμῶς στὸ Σύμπαν παρατηρεῖται καί μὴ καθαρή Κυκλική Κίνηση, δὲν θὰ ἦταν ἀστοχο νὰ προταθεῖ ὅτι, ἡ Γῆ, ἐναρμονίζεται ὡς υποπολλαπλάσιο, καί πραγματοποιεῖ αὐτὴ τὴ φορά τὸν Μεγάλο Κύκλο, πὺ εἶναι ὁ ἐτήσιος με τῆς περίπου 365 ἡμέρες.

Διαπιστώνεται λοιπὸν ὅτι ὁ πλανήτης Γῆ, καί κατὰ συνέπεια ὅλοι οἱ ἐμβιοί, καί ἄβιοι ὁργανισμοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἀποτελεῖται, ἐ π η ρ ρ ε ἄ ζ ο ν τ α ι ἀπὸ τὴν κοσμικὴ κίνηση καί Ἀρμονία. Βεβαίως ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Ἀρμονία ἀλλὰ καί ἀπὸ τῆς συνθήκης Χάους, πὺ ἀσφαλῶς ἐπικρατοῦν, στὸ ἀγνωστο Σύμπαν. Ἐτσι γίνεται ἀντιληπτὴ μὴ ἀρμονικὴ συμπεριφορά. Σὺν – περι – φορά. Ὡστε ἡ ἐπήρεια, πιστοποιεῖται ἀναμφίβολα. Ἄλλωστε πῶς θὰ ἦταν δυνατόν νὰ συμβαίνει ἀλλοιῶς.

Τὸ ἐν λόγῳ Φαινόμενο, ἐπειδὴ ἀποτελεῖ καί πλαίσιο μέσα στὸ ὁποῖο διαδραματίζεται ἡ Μύση, καί βέβαια ὄχι μόνον στὸ λεγόμενο Μαντεῖο τοῦ Τροφώνιου, θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ στοιχεῖο Σπουδαίου. Στοιχεῖο υπογράμμισης τῆς σπουδαιότητος, δηλ. τῆς διδασχῆς καί μάθησης, πὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἐρευνα τέτοιων μνημείων.

Επιγραμματικά, καί παρά τὸ ὅτι κινδυνεύει νὰ ἀκουστεῖ ὡς βαρύγδουπο φθέγμα :

Ἡ μύση στὸ ἄδυτο τοῦ Τροφώνιου, εἶναι περισσότερον σοβαρή, ἀπ’ ὅσο μπορεῖ κανεὶς ἀρχικὰ νὰ υποθέσει. Ὅλο τὸ δρώμενο ὑπακοῦει καί ἐναρμονίζεται κατὰ τὴν πράξη, καί τὸ ἀποτέλεσμα, στὸν πρότυπο καί ἀένναο Κοσμικὸ Ρυθμό. Εἶναι μὴ ἐλαχιστοποιημένη Ἐντελέχεια.

Ἡ Μύση ἐνυάρχει μέσα στὴν κοσμικὴ συν-περι-φορά τῆς Γῆς.

Εκεῖνος πὺ ἐπιχειροῦσε τὴν ὀδυνηρὴ Κατάβαση, τὸ Φρικτὸν Μαρτύριον, ἐνταφιαζόταν ὅπως ὁ ὁπὸς μέσα στὴν γῆ, ὑποκείμενος σὲ ὅλους τοὺς σχετικὸς μεταβολισμούς.

Σπορά, Κυοφορία, Ἐκβλάστηση, Αὐξηση.

Ὁ μὺούμενος με κάποιον τρόπο εἰσχωροῦσε στῆς ἀληθινὲς διαστάσεις τοῦ Σύμπαντος.

Ο Πίνδαρος είχε αποκαλέσει την Μύηση στο άδυτο του Τροφώνιου **άβρόν πάθος**.
Στην σημερινή θρησκεία, μια όμοια Κατάβαση στον Άδη, αποκαλείται από τον εκκλησιαστικό Πίνδαρο, τον Ρωμανό, επονομαζόμενο και Μελωδό, **χαρίεν πάθος**.
Απομένει ως συνέπεια, να εξακριβωθεί, το τί ακριβώς, ή περίπου, ήταν αυτή η περίφημη Μύηση.

Ένα αναπάντεχο θραύσμα, από κάποιον χαμένο **Θρήνο** του Κύκνου της Θήβας, γίνεται πολύ βαρύ.

**Ὀλβιος ὅστις ἰδὼν
κεῖν' εἰς ὑπὸ χθόν' οἶδε μὲν βίου τελευτάν
οἶδεν δέ διόσδοτον ἀρχάν.**

(Πίνδ. fragm. sel. 102, 114)

“τρισευτυχισμένος, εκείνος που γνώρισε τα μυστήρια κάτω από τη γή.
Γνώρισε το τέλος του βίου, γνώρισε και την αρχή που έδωσε ο Δίας...” * *

Αν πράγματι έτσι συνέβαινε, ο μυσούμενος γνώριζε πριν από χιλιάδες χρόνια εκείνο που ερευνούν σήμερα οι Αστροφυσικοί και οι Πυρηνικοί επιστήμονες στο πρόγραμμα CERN.
Αυτή ακριβώς η πρόταση, που εκφράζει και την Σοβαρότητα, της περίφημης Μύησης στο άντρο του Τροφώνιου, στο τέλος θα ισχυροποιηθεί στο έπακρο.
Όλη η διαδικασία, όλη η ζοφερή Εμπειρία, δεν ήταν τίποτε άλλο, από μια σύμφωνη Μεγάλη Πορεία, σύνδρομη των Κοσμικών δεδομένων, και του Κοσμικού Ρυθμού.
Το γεγονός θα εξακριβώνεται σε κάθε Στάδιο της Κατάβασης.
Αυτός ακριβώς είναι ο λόγος, που θέλει την Μύηση, σαν ένα δρώμενο, πολύ πιο σοβαρό, απ’ όσο μπορεί κανείς αρχικά να υπθέσει.
Ένα από τα πρώτα γεγονότα, αποδεικτικό της κοσμικής ταυτότητας, είναι ο προαναφερθείς Κύκλος των 29 ημερονυκτίων. Των 29 περιστροφών της Σελήνης γύρω από τη Γή.
Και βέβαια των αντίστοιχων περιστροφών της Γής γύρω από τον Ήλιο, με σημασία κυριολεκτικά Ζωτική. Είναι ήδη γνωστό ότι χωρίς τον Ηλιακό ιονισμό, η ανθρώπινη Ζωή πάνω στη Γή, θα είχε διάρκεια μόλις λίγων ημερών.

**Ο Ήλιος χρειάζεται περίπου 220 εκατομμύρια χρόνια, για να πραγματοποιήσει
μία περιφορά γύρω από το κέντρο του Γαλαξία.**
(Περιοδ. ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ : ΜΑΡΤΙΟΣ 2009, σελ. 11)

Η ιδιαιτερότητα του μυσούμενου, ως αποκομμένου από την παράλληλη “βέβηλη” κοσμική διαβίωση, αναγνωριζόταν στον ιερό χαρακτήρα της εναρμόνισής του, κατά το επίμαχο και συγκεκριμένο αυτό διάστημα.. Η διαφορά αναγνωριζόταν στα εξής.
Με βέβαιη απόλαυση της καθιερωμένης “**δίαιτας των τεταγμένων ημερών**,” ήταν σε θέση υποχρέωσης να εκτελεί μια σειρά από **Θυσίες** και απαραίτητους **Καθαρισμούς**, ενώ συγχρόνως το ίδιο διάστημα μαζί με το Πνεύμα, εξάγνιζε και το Σώμα, παίρνοντας καθημερινά ψυχρά Λουτρά στον ποταμό, Έρκυνα.

“καί λουτρὼν εἴργεται θερμὼν, τό δέ λουτρὸν ὁ ποταμός ἐστιν ἡ Έρκυνα.

Στο κείμενο μάλιστα του Λουκιανού, υπάρχει η μαρτυρία, ότι μετά το αντίστοιχο Λουτρό στον ποταμό Εύ-φράτη, ο μνυόμενος επέστρεφε στο οίκημα όπου διαβίωνε, *αναποδίζων*.
Περπατώντας δηλ. ανάποδα.

Μια λογική ερμηνεία του παράδοξου Τυπικού, είναι ότι μ' αυτόν τον τρόπο, ο άνθρωπος "επέστρεφε περπατώντας προς τα πίσω," τη στιγμή της Γέννησής του στην Γή.
Το Φαινόμενο, αν βέβαια έτσι γινόταν και στην Λειβαδιά - πράγμα σχεδόν βέβαιο - δηλώνει μιά συμπύκνωση του μηνιαίου χρόνου, ισοδύναμη με την ηλικία του μνυόμενου.

Περί Καθαρμών

Όλο το νόημα και η αξία των μυητικών Καθαρμών, συνοψίζεται σ' έναν λόγο του Πλάτωνος :

"... τώ όντι πάλαι αίνίττεσθαι, ότι, ός άν άμύητος και άτέλεστος είς Αιδου άφίκηται, έν βορβόρω κείσεται, ό δε κεκαθαρμένος τε και τετελεσμένος εκείσε άφικόμενος μετά θεών οίκησει."

(Πλάτ. Φαίδ. 69 C)

"Είναι αλήθεια ότι όποιος χωρίς Τελετή και χωρίς Μύηση φθάσει στον Άδη, θα περιπέσει σε βόρβορο, σε αντίθεση με όποιον έχει αποκαθαρθεί, που με την άφιξή του εκεί θα συγκατοικήσει με τους θεούς."

Περί Θυσιών

"θυσία τώ θεώ.... καρδίαν θεός ούκ έξουδενώσει."
(ψαλμός 50,4)

Το θέμα των Θυσιών δεν έπαψε να δημιουργεί ερωτηματικά.
Θα ήταν δυνατόν μάλιστα να προταθεί ότι, στο προκείμενο πράγματι υπάρχει Χαμένη Γνώση.
Κανείς θεός, και ποτέ δεν ζήτησε καμιάν απολύτως θυσία. Είτε φυτικής μορφής, είτε ζωικής, Αμέτρητος βεβαίως ήταν ο αριθμός, αλλά και οι επιδιώξεις των θυσιών.
Στον Ψαλμό, γίνεται μια θυσιαστική επίκληση, υπέρ μη εξουθενώσεως της καρδιάς του λάτρη.
Αλλού περιγράφονται κάποιες άλλες, πάγκοινες θυσίες που ονόμαζαν Απαρχές.

Οι πρώτοι καρποί κατά την συγκομιδή, τα πρώτα γεννήματα, αμνοί, ερίφια, μόσχους, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τα πρωτότοκα παιδιά, αποτελούσαν **ίερεια θυσίας**, με το αιτιολογικό ότι από τον Θεό προέρχονται και σε Εκείνον επιστρέφουν.

Αυτού του είδους οι λογικές, σήμερα φαντάζουν αλλόκοτες. Είναι δε αυτός ο κύριος λόγος, που οδηγεί σ' έναν βάσιμο σκεπτικισμό. Πράγματι υπάρχει Κενό.

Πράγματι σήμερα διαπιστώνεται όλη η μεγαλοπρέπεια μιάς Χαμένης Γνώσης....

Σε αντιστάθμισμα έχει αποδειχτεί ότι η Θυσία, παρά το ότι δείχνει σαν ένα μιμητικό, απλό και ατελέσφορο σχήμα Ακολουθίας και Επανάληψης, στην ολοκλήρωσή της αποδεδεικτικά αποβαίνει μια Πράξη με αυτογενή σκοπό. Μιά Πράξη που έχει αποτέλεσμα.

Μόνον με Πράξη Θυσίας, επιτελείται και επιτυγχάνεται μια Τελετουργία. Ένα τέλειο έργο.

Η σύγχρονη Εκκλησιαστική Πρακτική το επιβεβαιώνει .

Κατά την Κυριακή Ακολουθία ένα έστω αναίμακτο θυσίασμα, μία **ἀναίμακτος μυσταγωγία**, οδηγεί, άγει, τον όποιονδήποτε Άρτο, και τον όποιονδήποτε Οίνο, σε Σώμα και Αίμα της θεότητας.

“τάς θυσίας προς τους θεούς όσίως κατά τά πάτρια έζωμεν.”
(Αριστλ. ρητ. 1446, 39, α)

Στην επεξεργασμένη από τον Αριστοτέλη **Θεολογία**, που είναι ό,τι πληρέστερο πνευματικό έργο παρήγαγε η ανθρώπινη διάνοηση, αφού εκεί περιλαμβάνονται, όχι μόνον όλα τα Νοητά και Αισθητά Αίτια, αλλά και η Γνώση αυτών των Αιτίων, από τα ποία αποτελείται ο Σωματοποιημένος Κόσμος, η **Θυσία** βρίσκεται σε θέση εξέχουσα. Και προτείνεται, και υποστηρίζεται. Ο μεγάλος φιλόσοφος φτάνει μέχρι του σημείου να δίνει οδηγίες για την τέλεση των θυσιών.

Δεν παραλείπεται η προσοχή στο : **“ πώς δει ποιείν τάς θυσίας. ”** (ρ 39. 1446 α 36-β)
και η προτροπή στο Τέλειο Θυσίασμα. : **‘ ουδέν κολοβόν προσφέρομεν προς τους θεούς. ’**
(F 108, 1495 β 8)

Ένας τελευταίος λόγος, υποβοηθητικός στην κατανόηση των παντοειδών θυσιών προς τους θεούς, είναι ο ακόλουθος :

ό θεός ζών άΐδιον άριστον. Αριστλ. Μλ 7 1072 α 26, τε 128 β 19.

Όπως επίσης, : **ο θεός ζών νοητόν. τε 6 136 β 7**

Θεωρήθηκε, και πολύ ορθά ότι ο θεός εκτός από Νοητόν Αίτιον, συγχρόνως Άρχει ως Σωματοποιημένο Είδος. Με αυτήν την παρ-Ουσία, η όποια θυσία είναι απόλυτα αποδεκτή.

Ο Αέτιος δίνει μια ερμηνεία, σχετική με το τι ασαφές, εννοούσε ο Αριστοτέλης.

“ Αριστοτέλης τον μέν άνωτάτω θεόν είδος χωριστόν, έπιβεβηκότα τη σφαίρα του παντός, ήτις έστιν αίθήριον σώμα.....ζών είναι σύνθετον έκ σώματος και ψυχής, ών το μέν σώμα έστιν αίθήριον, κινούμενον κυκλοφορικώς, ή ψυχή δε λόγος άκίνητος, αίτιος της κινήσεως κατ’ ένέργειαν. “ Αέτιος (Άρατ. Phil.pertinentia, Lib.1) 126 α 25.

**Κάτου στου κάμπου τά χωριά,
Γυέμ' στα πέντε βιλαέτια,
Φάτε πιείτε μωρ' αδέρφια.
Δημώδες**

Όσον αφορά τα ημέτερα, το κείμενο του Περιηγητή πληροφορεί ότι κατά την προκαταρκτική περίοδο *“Θύει ό κατιών τώ Τροφώνίω,”* στον ίδιο τον Τροφώνιο, αλλά και στα παιδιά του Τροφώνιου, όπως επίσης στον Απόλλωνα, στον Δία Βασιλέα, και σε μια μοναδική μεταξύ των Ελληνικών Ιερών θεότητα. Στον Κρόνο. Θυσία στον Κρόνο, γινόταν μόνον στην Λειβαδιά.***

Στα Δείπνα που επακολουθούσαν μετά τις θυσίες, υπήρχε αφθονία εδεσμάτων. Μάλιστα όχι μόνον αφθονία αλλά και ποικιλία. Μαζί με τις μελιττούτες, προσφερόταν καθιερωμένο αυγό, και θηράματα, όπως λαγοί και τσίχλες.

“Δικαίρχος δ' έν πρώτω τής είς Τροφωνίω Καταβάσεως φησίν ούτως. ή γέ τήν πολλήν δαπάνην έν τοίς δείπνοις παρέχουσα Δευτέρα τράπεζα προσεγένετο, καί στέφανοι καί μύρα καί θυμιάματα καί τά τούτοις ακόλουθα πάντα. έδίδοδο δέ καί ώόν έν τή Δευτέρα τραπέξη, ώσπερ καί λαγώα καί κίχλαι κοινή μετά τών μελιπήκτων προσεφέρετο.”

(Αθήν. XIV, 641, f)

Στο σημείο αυτό, θα διακοπεί προσωρινά η, **πάντα υποκειμενική**, προσέγγιση, και προσπάθεια ερμηνείας του δρώμενου στην Λειβαδιά των αυτοκρατορικών χρόνων. Το απαραίτητο **Λουτρών**, και η εν συνεχεία **Πορεία προς το όρος**, θα ακολουθήσουν προσεχώς.

Η Κατάβαση στο Άδυτο, δεν ήταν μια διαδικασία, ,ανάγνωσης ενός γραπτού κειμένου όπως το παρόν. Πάνω απ' όλα ήταν κάποια Εμπειρία Μοναδική και ανεπανάληπτη. Χρειάζεται χρόνος και κατάλληλη διάθεση, ώστε να γίνει εφικτή μια προσέγγιση Γνώσης τέτοιων θεμάτων. Τέτοιων εμπειριών ,που ασφαλώς είναι Πάθη. Είναι Μαρτύρια.

Συμπερασματικά, κρίνεται ως βασικό να επανατονιστεί ότι ο, κατά τον Πausanias, **φέρελπις μύστης**, με την ένταξή του στην μηνιαία δίαιτα – ενδιαίτηση στο οίκημα του Αγαθού Δαίμονα, και της Τύχης Αγαθής, έχει ήδη περάσει στην επήρεια ειδικότερων επιδράσεων. Έχει ήδη μπει σε μια καλώς εννοούμενη **Ζώνη Λυκόφωτος**.

Ζεί και κινείται κάτω από συνθήκες υπαγορευμένες έμμεσα και άμεσα, από εξωκοσμικά Αίτια και Αρχές. Όλα, ό,τιδήποτε συμπεριλαμβάνεται και χρησιμοποιείται κατά την τέλεση του Ιεροτυπικού, υπόκεινται σε Κοσμική αρμονία.

Σε μια ανείπωτη λόγω επιβεβλημένης Ιερής Σιωπής Αισθητή αλλά και Νοερή Αρμονία.

Πόση άραγε αρμονία ; Υπάρχει απόδειξη ;

Ναι όσο οι συνθήκες του β' μεταχριστιανικού αιώνα το επέτρεπαν :

“τού περιβόλου δ' έντός χάσμα γής έστίν ούκ αυτόματον, αλλά σύν τέχνη καί άρμονία προς τό άκριβέστατον (με το έν ουρανώ,) ώκοδομημένον, θα γράψει, και συγχρόνως δεν θα γράψει ο Πausanias.

* Η σημαντική εξακρίβωση,δείχνει με απόδειξη ένα σημερινό σφάλμα.

Είναι πολλοί εκείνοι που υποστηρίζουν ότι το μαντείο του Τροφώνιου,δεν μπορεί να βρίσκεται στον λόφο ‘‘Προφήτης Ηλίας,’’ επειδή η απόσταση είναι μακρυνή.

Ναι, θα ήταν μακρυνή,αν κάποιος που επιχειρούσε μια Κατάβαση στο Άδυτο,δεν διέμενε πολύ περισσότερες από τριάντα μέρες στην αρχαία Λειβαδιά,και βεβαίως αν κυκλοφορούσε με αυτοκίνητο,όπως έχει συνηθιστεί να μετριέται η οποιαδήποτε απόσταση σήμερα.

Ο ασφαλτος δρόμος,ως συνέπεια του ασφαλτου οδοστρώματος,έχει ιστορικό παρών μόλις 60 χρόνια.Γνώρισα ανθρώπους που έκαναν την διαδρομή Θήβα – Λειβαδιά πεζή. Με τα πόδια.

Αρκετά μικρούλης ταξίδεψα από την Νότια Βοιωτία στην Βόρεια,πάνω σ’ ένα άλογο.

Απλούστατα το 1944,δεν υπήρχαν αυτοκίνητα.

Ο Απολλώνιος Τυανεύς,ήρθε στο μαντείο του Τροφώνιου, με τα πόδια, από την Ολυμπία.

Στην αρχαία Ελλάδα ασφαλώς δεν κυκλοφορούσαν με αυτοκίνητα.Όλες οι μετακινήσεις γίνονταν πεζή.Αυτός ακριβώς ήταν ο λόγος που υπαγόρευε την ανάγκη σε περίπου κάθε τριάντα χιλιόμετρα,να υπάρχει και ένα επώνυμο Χάνι. Έ! λοιπόν αυτά τα περίφημα Χάνια,ήταν σε λειτουργία μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Τα αυτοκίνητα ευρείας χρήσεως έχουν Ιστορία,πολύ λιγότερο από 100 χρόνια.

Τώρα άραγε, πόσο ‘‘μακρυνά,’’ είναι ο Προφήτης Ηλίας ;

* * Δύο σύγχρονοι αποθεωμένοι,φέρεται ότι πέτυχαν εκείνο που με τόσο λυρισμό παραθέτει εδώ ο Πίνδαρος. Παράλληλα προσυπάρχει και επιστημονική υποστήριξη :

(‘‘έξ ανθρώπων δι’ ἀρετῆς ὑπερβολὴν γίνονται θεοί.’’ *Αριστλ.Ηθ.ή 1145 α 28*)

Ο Γκοντάμα Βούδδας,με ‘‘**τρεις δρασκελιές**’’ βρίσκεται στην **Αρχή** του Κόσμου.

Ο Χριστός,αποκαλείται ‘‘**πρωτότοκος των νεκρών.**’’ Ανάγεται και αυτός σε **Αρχή.**

Μια Αρχή Ταξινομήσεως,όπως ονομάζεται το περίφημο ΚΙΝΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΟΝ στην Αριστοτελική Θεολογία.

Είναι η ίδια με αυτήν που ο Θρήνος, την ονομάζει : ‘‘**διόσδοτον άρχάν.**’’

* * * Το γεγονός έχει μια διπλή αξία.

Μια ακόμη μεταξύ άλλων παράλληλη αστρική παρουσία,πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Από την άλλη,εάν πράγματι ο Κρόνος ‘‘που τρώει τα παιδιά του,’’ ήταν ήδη ένα Σύμβολο του ρευστού και ακαθόριστου Χρόνου,τότε η παρουσία και παρεμβολή του στο Δρώμενο,προαναγγέλει τον μετέωρο χρόνο της μύησης.

Έχει ήδη προταθεί,και θα επαναληφθεί, ότι ο Χρόνος στο Άδυτο του Τροφώνιου,υπάκουε σε διαφορετικούς ρυθμούς ροής.

Κατά την διάρκεια της παραμονής μέσα στο Άδυτο, επιτυγχανόταν Επιβράνδυση,αλλά και Επιτάχυνση Χρόνου.

Επιβράδυνση και Επιτάχυνση,προκαλούμενη από τον μύστη.....

Μια Επιμυκηνόμενη Μακαριότητα επακαλουθούσε....

Έτσι αναγόταν κάποιος σε Όλβιο σύμφωνα με τον Πίνδαρο,αλλά και Φωτισμένο....

Τόσο Φωτισμένο,ώστε το Αίμα του να γίνεται Γαλάζιο.....

Vallas.stathis@gmail.com